

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

Anul II Nr. 74

Simbătă 16 decembrie 1972

16 pagini — 1 leu

Valoarea momentului educativ

Socialismul multilateral dezvoltat presupune un om multilateral dezvoltat. Formarea acestuia reclamă o muncă îndelungată și perseverentă, orientată de o teorie asupra omului explorată în toate dimensiunile sale. Activitatea educativă în școală, munca de modelare, de formare a caracterelor, a personalității viitorilor cetățeni, constituie un domeniu ce impune o sinteză a unor extrem de bogate și variate soluții care permit, fiecare dintre ele în parte, folosirea cu prudență metodologică și simț al nuanțelor, al pluralității limbajelor, regruparea, alternarea, corelarea și ierarhizarea unghiurilor de vedere, evitând unilateralitatea și eclecticismul. Partidul nostru desfășoară o largă activitate pentru elaborarea amănunțită a normelor etice, a normelor de relații și de conviețuire socială care să devină un adevărat cod al educației și comportării socialiste și comuniste. În acest cadru, educația tinerei generații în spiritul eticii și echității comuniste, dobândește sensuri și dimensiuni noi, mai adânci, sporind responsabilitatea educatorilor și, în același timp, valoarea actului educativ. Fiecare acțiune a educatorului, fiecare gest și atitudine a sa, fiecare moment al activității sale profesionale, indiferent de contextul în care este plasat, trebuie să ducă, prin încălețarea sa efectivă, la angajarea integrală a elevilor la marile idealuri ale partidului și poporului nostru, la adeziunea lor fermă în opera de transformare revoluționară a patriei noastre, la integrarea lor, în lupta și munca de făurire a socialismului și comunismului. Nimic din ceea ce se face în școală sau în afara școlii, nu trebuie să se facă întâmplător, formal, superficial. Nimic nu trebuie făcut numai pentru a informa asupra ceva sau pentru a spori achizițiile unui domeniu sau altul. Lecția, ora de laborator sau atelier, activitatea într-un cerc sau vizita la un muzeu, ora de dirigiență, întâlnirea cu o personalitate din afara școlii, vizionarea unui spectacol, excursia, plimbarea diurnă cu clasa într-un parc sau pe stradă, absolut fiecare contact al educatorului cu elevul, fiecare moment al relației profesor-elev, trebuie să aibă un scop, un țel mai apropiat sau mai îndepărtat. Să vizeze, nu atât rezultate imediate pe care să le înregistrăm în procente sau în bilanțuri la sfârșit de an școlar, ci câștiguri de profunzime, de durată, câștiguri trainice care să se constate în timp. Din fiecare moment educativ să se evidențieze, să se deslușească pentru elevi faptul că valorile spirituale — adevărul, binele, frumosul, dreptatea, cinstea — constituie autenticele și eternele modelatoare ale procesului infinit de compiccat al desăvârșirii personalității umane. Criteriul axiologic al valorii va apărea astfel ca o coordonare esențială a devenirii omului, dând sens și semnificație, oferind jaloane de ordonare și ierarhizare a țelurilor de stabilire a raporturilor dintre scopuri și mijloacele atingerii lor.

MONICA VERDES

PETRAȘCU

Autoportret

PLANUL

A FOST ÎNDEPLINIT

Colectivul de muncă al întreprinderii „Didactica” s-a angajat să realizeze obiectivele planului cincinal în patru ani și jumătate, fiind conștient de necesitatea sporirii aportului său la modernizarea învățămîntului în țara noastră. Sarcinile inițiale, prevăzute în planul cincinal, pentru anii 1971 și 1972 au fost realizate pînă la 30 octombrie a.c. în proporție de 104%. Sectorul de concepție și proiectare al întreprinderii a realizat peste plan, în acest an, mobilierul pentru laboratoarele de fizică, chimie și biologie și trusa de modele structurale pentru chimie, produse ce s-au omologat și se vor fabrica în serie în anul 1973.

Pînă la sfârșitul anului, harnicul colectiv va realiza angajamentul de producție suplimentară peste plan.

Mă aflu încă, la multe zile de-părtare, sub impresia puternică a unui mic film documentar oferit de T.V.R. Într-un imens laborator-atelier de politehnică, un grup de studenți discutau cu un reporter. Privirea lor ageră și inteligentă, ținuta lor convinsă și îngrijită, vorbirea lor, și mai îngrijită, m-au fermecat. Mi-am dat, însă, repede seama că, probabil din deformare profesională, făcusem o mică eroare — de loc, dar nu și de fond. Laboratorul era, în fapt, hala unei fabrici din Galați. Studenții erau lucrători ai fabricii, reușiți la concursul de admitere la școala de subingineri, înființată recent în cadrul complexului existent. Bucuria mi-a crescut la auzul dialogului purtat de reporter cu fiecare dintre tinerii lucrători-studenți. Aceeași întrebare era pusă fiecăruia: „De ce vrei să urmezi cursurile acestei școli?”

În marea lor majoritate, cei interpeleți doreau ca, printr-un surplus serios de cunoștințe, să facă

LA DOUĂ BENZI

mai eficientă munca lor, să poată să-și rezolve singuri problemele viite pe drum. Unii dintre ei doreau pur și simplu să cunoască în adâncime procesul de producție, funcționarea imenselor agregate, scăpînd astfel de umilinta morală de a conduce un proces ale cărui legi de desfășurare le ignoră.

În colțul de muncă al unuia dintre acești tineri, lângă agregatul a cărui răspundere o avea, fotoreporte-

rul ne-a invitat să contemplăm, pe peretele respectiv, așezate unul lângă altul, două programe săptămânale ale uneia și aceleiași persoane. Fiecare program fixa, zi de zi și oră de oră, felul activității respectivului lucrător, una din ele lângă agregat, cealaltă în sala de curs.

Această formă de lucru la două benzi, la astfel de benzi, reprezintă pentru mine cel mai eroic efort de autodepășire a omului, de restituire totală a unei demnități, prea îndelung călcate în picioare în trecut, de vitregia vremilor și a oamenilor. Mult mai mult decît o acțiune de îmbunătățire a calificării cadrelor, aceste școli de subingineri, funcționînd în incinta însăși a complexelor industriale, reprezintă o mare operă socială.

Leon Niculescu

ACCENTE

Simpozionul pe țară „Educarea elevilor pentru munca productivă“

În cadrul acțiunilor organizate în cinstea celei de a 25-a aniversări a republicii, în zilele de 22—23 decembrie a.c. se vor desfășura la București, în localul Universității, lucrările simpozionului pe țară cu tema „Educarea elevilor pentru munca productivă“, organizat de Comitetul Uniunii Sindicatelor din învățământ, știință și cultură și Ministerul Educației și Învățământului în colaborare cu Institutul de științe pedagogice, Institutul central de perfecționare a personalului didactic, Uniunea societăților științifice ale cadrelor didactice, Centrul de cercetare pedagogică și de perfecționare a cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic.

Lucrările simpozionului se vor deschide cu o ședință plenară în care vor fi tratate probleme privind legarea învățământului de producție, de viață în lumina documentelor de partid, formarea profesorilor în vederea pregătirii elevilor în spiritul muncii practice. După plenară, dezbaterile simpozionului vor continua în cele zece secții: Educarea pentru muncă a copilului preșcolar, Contribuția lucrărilor practice la educația pentru muncă, la clasele mici, Probleme psihopedagogice ale organizării și desfășurării pregătirii practice a elevilor din învățământul de cultură generală, Modalități de organizare și desfășurare a activităților practice, Contribuția obiectelor de învățământ la pregătirea elevilor pen-

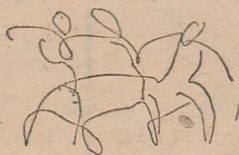
tru munca productivă, Particularitățile muncii productive în școala profesională și liceul de specialitate, Activitatea tehnico-productivă și orientarea profesională a elevilor, Colaborarea factorilor educativi în sistemul educației pentru muncă, activități de dirigiență, Activități practico-productive în cercurile de elevi, Aportul organizațiilor de tineret și sindicale la educarea prin muncă și pentru muncă a elevilor.

În aceste secții, vor fi prezentate peste 90 de referate și comunicări aparținând cadrelor didactice din învățământul de cultură generală, profesional, tehnic și superior, cercetătorilor și altor specialiști interesați de problemele pregătirii tehnico-productive a elevilor.

Prof. ELENA COJAN

Pentru buna organizare a vacanței

Joi, 14 decembrie 1972, a avut loc la Ministerul Educației și Învățământului ședința Comandamentului central de organizarea vacanțelor școlare la care au par-

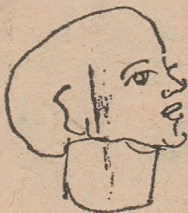

ticipat reprezentanți ai Consiliului Central al U.G.S.R., Comitetului Central al U.T.C., Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, Ministerului Turismului, Ministerului Sănătății, Consiliului Culturii și Educației Sociale, Ministerului de Interne, Ministerului Comerțului Interior etc.

Pe ordinea de zi a ședinței a figurat analiza activității taberelor, coloniilor și excursiilor în vacanța de vară a acestui an, precum și măsuri privind organizarea și desfășurarea vacanței de iarnă 1972/1973.

Printre măsurile stabilite cu acest prilej s-a menționat definitivarea rețelei taberelor de odihnă, de instruire a activului U.T.C. și pionieresc și de pregătire sportivă, care cuprinde peste 100 unități și asigură cuprinderea a circa 45 000 elevi, precum și a rețelei bazelor turistice școlare.

Cu sprijinul organelor Ministerului Sănătății, Ministerului Transportu-

rilor și Telecomunicațiilor și al Ministerului de Interne s-au perfectat unele măsuri privind asigurarea sănătății și securității vieții copiilor.

S-au stabilit, de asemenea, sarcinile ce revin comandamentelor județene pentru organizarea activităților politico-ideologice, cultural-artistice, sportive și turistice din timpul vacanței, activități dedicate sărbătoririi celei de a XXV-a aniversări a proclamării republicii.

Modernizarea predării algebrei și geometriei

Nu de mult, subfiiala din Cîmpina a Societății de științe matematice, în colaborare cu Casa corpului didactic Prahova, a organizat un simpozion cu tema „Modernizarea predării alge-

brei și geometriei în învățământul de cultură generală“. Prin această manifestare s-a urmărit orientarea activității

profesorilor de matematici în perspectiva dezvoltării societății în deceniile următoare, precum și realizarea unei colaborări între profesorii de matematici de la școlile generale și liceu, pe de o parte și între profesorii de matematici din învățământul de cultură generală și cadrele didactice din învățământul superior pe de altă parte.

La lucrări au participat peste 150 de profesori de matematici din școlile generale care aparțin subfiialei Cîmpina, din liceele județului Prahova, reprezentanți ai catedrei de matematici ai Institutului petrol, gaze și geologie din Ploiești, ai Universității din București, ai Societății de științe matematice a R.S.R., ai Inspectoratului școlar județean.

Dintre lucrările prezentate reținem comunicările „Asupra modernizării învățământului matematic“ (prof. Maria Ștefănescu), „Ce este analiza factorială“ (lector univ. Miron Oprea), „Asupra predării geometriei în școala generală“ (prof. Gheorghe Ghinea), „Predarea geometriei în liceu“ (prof. Iacob Hadîrcă), „Asupra predării algebrei în școala generală“ (prof. Grigore Preoteasa), „Aspecte ale predării algebrei în liceu“ (prof. Nicolae Toma) și „Predarea ecuațiilor și inecuațiilor ca propoziții matematice“ (prof. Constantin Neamtu).

Prof. M. ȘTEFĂNESCU
Cîmpina

PRO ȘI CONTRA

Matematicile nu sînt „telegenice“?

De curînd a avut loc, la Comitetul municipal de partid din Pitești, o consfătuire a profesorilor de biologie și geografie cu participarea unor reprezentanți ai Institutului de știin-

țe pedagogice și ai Televiziunii pe tema utilizării emisiunilor de televiziune în predare. La aceeași consfătuire au mai fost invitați profesorii de matematică, de fizică și limbi moderne. Profesorii de biologie și geografie au arătat modul în care au exploatat emisiunile TV la aceste discipline și au făcut numeroase propuneri privind durata, conținutul și modul de desfășurare a lecțiilor pentru creșterea randamentului și eficienței acestor emisiuni școlare. Completările aduse de reprezentanții Institutului de științe pedagogice și ai Televiziunii au clarificat unele chestiuni privind obiectivele urmărite, tehnica de lucru, unele limite ale etapei actuale și perspectivele dezvoltării televiziunii școlare. La rîndul lor, profesorii de matematică, fizică și limbi moderne care nu beneficiază, deocamdată, de emisiunile televiziunii școlare integrate au făcut propuneri și aprecieri interesante.

A trezit nedumerire opinia reprezentantului Televiziunii, care, la propunerile unor profesori de matematică, și-a exprimat scepticismul privind posibilitățile de „integrare“ a științelor matematice la televiziune. „Noi considerăm că matematicile nu sînt telegenice“, a spus domnia sa. Iată însă că reputatul matematician Solomon Marcus vine să demonstreze într-un articol în „Tribuna școlii“,

că totuși numai la o anumită viziune — pe care domnia sa o numește „în ariergarda învățământului“ — matematica este infructuoasă la TV. Dar dacă TV se va situa „în avangarda învățământului, sesizînd cu un ceas mai devreme tendințele înnoitoare, tendințe care doar palid și-au găsit o expresie în emisiunile de pînă acum“ — reiese clar că în astfel de condiții, matematicile devin foarte, foarte „telegenice“. Deși ne-specialist, subscriu întru totul acestui punct de vedere. Scepticismul reprezentantului Televiziunii s-a extins și asupra propunerii subsemnatului de a considera de primă urgență introducerea TVS integrate la limbile moderne pentru clasele V—VIII.

Fac această pledoarie nu numai pentru excepționala eficiență pe care ar avea-o televiziunea școlară integrată în predarea limbilor moderne, ci și pentru posibilitățile practice care există, în vederea realizării acestui deziderat. Textele de lectură ale manualelor de limbi moderne pot fi socotite niște adevărate proiecte de scenarii. Majoritatea lecțiilor cuprinse în manualele pentru clasele V—VIII pot fi transformate în filme. Firește, poate ar avea ceva de spus în această chestiune și Animafilm sau unele cinecluburi.

Prof. FLORIN ANGHEL
Liceul „N. Bălcescu“, Pitești

REPUBLICA XXV

Concurs cultural-științific

„Republică, măreață vatră“ a fost titlul unui concurs, dotat cu premii, organizat la Școala profesională UCECOM din Breaza, județul Prahova, în cinstea aniversării republicii. Întrebările adresate elevilor s-au referit la lupta poporului nostru pentru o viață mai bună, la realizările obținute de oamenii muncii în pătratul de veac pe care îl aniversăm, precum și la perspectivele de dezvoltare ale țării noastre. Elevii participanți au dovedit o bună pregătire și un interes deosebit față de tema aleasă. După concurs, a urmat o seară culturală, unde s-au recitat poezii dedicate patriei. (Prof. Elena Oprea).

Excursie documentară

În cadrul manifestărilor dedicate aniversării republicii, Casa corpului didactic din Arad a organizat o excursie documentară interjudețeană la parcul dendrologic din Simeria. Au mai fost vizitate, cu acest prilej, ruinele Cetății din Deva, Castelul Huniazilor și alte monumente istorice, luîndu-se astfel contact nemijlocit cu trecutul frămîntat, de luptă, de pe aceste meleaguri. (Prof. I. Anton).

Seară de poezie

Sîmbătă, 2 decembrie a.c. la Liceul din Costești-Argeș a fost organizată o seară de poezie pe tema „Poetii cîntă republica“. Au citit din lucrările lor scriitori piteșteni, precum și elevi, membri ai cercului literar din liceu. (Prof. Dumitru Anghel).

Expoziție filatelică

La sediul Grupului școlar de construcții industriale, din Iași a fost deschisă, la 20 noiembrie, o expoziție filatelică — dedicată celei de a XXV-a aniversare a proclamării republicii. Mărcile expuse ilustrează momente importante din istoria P.C.R., precum și numeroase realizări ale oamenilor muncii pe drumul construcției socialiste în republica noastră, de la proclamare, pînă astăzi (Gh. Largu).

Dezbateri profesionale

Societatea de științe filologice din R. S. R. în colaborare cu Uniunea sindicatelor din învățământ, știință și cultură și inspectoratele școlare din județele Mehedinți și Caraș-Severin organizează, la Drobeta Turnu-Severin, în zilele de 16—17 decembrie 1972, dezbateri profesionale: Aspecte ale modernizării în procesul predării limbii și literaturii române. Printre autorii de comunicări: prof. univ. dr. doc. Al. Dima, prof. univ. dr. doc. I. C. Chițimia, prof. univ. dr. Clara Georgeta Chioșa, prof. dr. I. Hangiu, prof. Aurel Popa, alte cadre didactice, învățători și profesori din cele două județe. Acțiunea este dedicată celei de a XXV-a aniversări a proclamării republicii.

Prezență și eficiență în munca uteciștilor din școli

Interviu cu SILVIA ILIE, secretar al
Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist

— Cum întâmpină organizațiile U.T.C. din școli cea de a XXV-a aniversare a republicii?

— În primul rând, printr-o intensificare a activității educative. În principal, urmărind educarea elevilor prin și pentru muncă. În acest scop, cu prilejul recentelor adunări de dări de seamă și alegeri ale organizațiilor U.T.C. din școli s-a dezbătut foarte serios modul în care își însușesc elevii cunoștințele teoretice și practice din programa școlară. În același timp, toate organizațiile U.T.C. au stabilit măsuri care să-i determine pe elevi la o muncă permanentă și perseverentă pentru desăvârșirea lor ca elevi, ca viitori cetățeni care într-un timp foarte scurt vor trebui să se integreze în producție. Bineînțeles, că în mod diferențiat, în funcție de calitățile și capacitățile fiecăruia. Organizația U.T.C. urmărește ca elevii cu înclinații și aptitudini să se pregătească să participe la concursurile pe obiecte, la olimpiade, la concursurile pe meserii și specialități. În spiritul aceleiași idei de educare prin muncă și pentru muncă, elevilor din clasele mai mari li se oferă posibilitatea să-și cultive pasiunile tehnice în cadrul concursului „Tehnum” care constituie un fel de continuare a concursului pionieresc „Minitehnicus”.

— Organizația U.T.C. are o frumoasă tradiție în ceea ce privește participarea elevilor la munca patriotică.

— Rezultatele obținute de ei în această direcție și, mai cu seamă, contribuția pe care au adus-o în această toamnă la strângerea recoltei sînt garanții concrete ale calității lor morale și spirituale. Ne dorim ca și de aci înainte, cu atât mai mult în aceste zile din preajma aniversării republicii, elevii să participe din toate puterile la îndeplinirea obiectivelor de muncă patriotică, să-și aducă partea lor de contribuție la construcția de săli de clasă — fiindcă știm că mai sînt restante în realizarea investițiilor de construcții școlare — la amenajarea și întreținerea atelierelor, a căminelor, cantinelor, a întregii baze materiale școlare și a altor obiective de interes social-economic.

— Ce asigură, după dumneavoastră, succesul participării elevilor la activitatea de muncă productivă și patriotică?

— Această problemă trebuie privită din două puncte de vedere. În primul rând, trebuie să se înțeleagă limpede și pretutindeni că activitățile tehnico-productive urmăresc să formeze elevii ca viitori cetățeni care urmează să se integreze în procesul de producție. Cu cît organizația U.T.C., profesorii vor explica mai bine de ce este necesar ca tinerii să învețe o meserie sau alta, să prezinte mai realist, mai în detaliu perspectivele respectivelor meserii, cu atît elevii și, mai ales, uteciștii se vor angaja mai hotărît în însușirea lor. Același lucru îl putem spune și în ceea ce privește munca patriotică. Pe de altă parte, trebuie creat cadrul necesar pentru desfășurarea în condiții optime a activităților de muncă productivă și patriotică. Elevii ne-au demonstrat că dacă aceste

activități au obiective precise, dacă sînt create toate condițiile necesare, ei sînt în stare să facă minuni. Dacă aceste condiții sînt lăsate la voia întâmplării, dacă nu li se spune precis ce au de făcut, elevii pierd vremea. Nu se mai poate vorbi în acest caz nici despre rezultatele concrete, nici despre efectul educativ.

— Pregătirea pentru muncă și învățatură sînt, bineînțeles, doar unele dintre obiectivele activității educative.

— În egală măsură se intensifică acțiunile de formare morală și ideologică a tineretului școlar. Chiar în aceste zile, în toate organizațiile U.T.C. se dezbate proiectul de norme ale vieții și muncii comunistilor, un prilej pentru uteciști de a învăța de la comuniști, pentru ca urmînd pilda lor să-și corecteze atitudinea și comportarea.

— Cum este asigurată eficiența acțiunilor desfășurate pe această linie?

— În primul rând, prin înlăturarea formalismului. Se știe bine că tot ce este formal nu place tineretului. Am avut întîlniri cu secretarii organizațiilor U.T.C. din școli și cu toți cei care răspund de activitățile acestora. Atît de la ei, cît și din vizitele pe care le facem în școli aflăm multe în legătură cu efectele dăunătoare ale activităților formale. Elevii sînt sinceri și deschiși. Ei își spun cinstit opinia în legătură cu ce așteaptă ei de la activitatea organizației noastre. De aceea ne-am propus ca în dezbaterile proiectului de norme să nu se poarte discuții formale și să fie abordate problemele concrete care se ridică în colectivul clasei. Va trebui bineînțeles să mai insistăm și asupra pregătirii politice și metodice a secretarilor organizațiilor U.T.C. din toate școlile. Chiar în această vacanță de iarnă vom organiza tabere de instruire și odihnă în care vom discuta despre metoda muncii U.T.C.

— Se știe că tineretului îi place mișcarea, cîntecul, jocul, dansul, poezia...

— Sîntem chemați să încurajăm și să sprijinim aceste preocupări. Încă de la începutul anului școlar, am inserat în calendarul acțiunilor educative festivalul artistic închinat aniversării republicii, „Republică, măreață vatră”. Cele mai reușite programe relevate de acest festival vor fi prezentate în întreprinderi și instituții, mai cu seamă în unitățile productive care patronază școlile. Programe asemănătoare vor sustine și elevii școlilor de artă în fața colegilor lor de la alte școli. Am dedicat, de asemenea, aniversării republicii concursul de creație literară „Tinere condeie” și concursul iubitorilor de arte plastice care se va finaliza cu o expoziție republicană. Se va organiza, de asemenea, în cinstea aceluiași eveniment, un festival al cinecluburilor în care vor fi prezentate cele mai de seamă creații cinematografice ale elevilor. Am dat doar cîteva exemple, dar bineînțeles că organizațiile U.T.C. au mult mai multe inițiative la nivelul școlilor, al municipiilor, al județelor.

OCTAVIAN BUZESCU

Interior

În vacanța de iarnă

O mare diversitate de manifestări

Pe agenda vacanței de iarnă 1972/1973 sînt inserate acțiuni politico-educative, cultural-artistice, sportive și turistice dedicate sărbătoririi celei de a XXV-a aniversări a proclamării republicii, tabere și excursii, revelațiune, serbarea tradițională a „pomului de iarnă”, acțiuni cu un sporit potențial educativ. Preșcolarii și elevii din clasele I—VIII ale școlilor generale vor participa în această vacanță — în perioada 28 XII 1972—5 I 1973 la serbarea „pomului de iarnă”, care începînd din acest an se va organiza în întreprinderi și instituții, în cooperativele agricole de producție, întreprinderi agricole de stat și stațiuni de mașini agricole de către comitetele sindicatelor și conducerile acestor unități împreună cu inspectoratele școlare, conducerile de școli, consiliile organizațiilor pionierilor și comisiile de femei. Spre deosebire de anii trecuți, la serbarea pomului de iarnă participă și preșcolarii care nu sînt cuprinși în grădinițele de copii. Pentru serbarea „pomului de iarnă” vor fi puse la dispoziție, de către sindicate, cooperative agricole de producție, cooperative de consum și meșteșugărești, zeci de milioane de lei.

În programul zilelor de vacanță taberele ocupă un loc important. În această vacanță, în taberele de odihnă vor participa peste 40 000 elevi față de 10 000 în anul trecut, iar la cele 23 tabere sportive de iarnă vor participa 2 300 elevi din școlile sportive și liceele cu program special de educație fizică. Excursiile județene și interjudețene vor cuprinde, de asemenea, un mare număr de elevi. Numai la excursiile pentru vizitarea Capitalei vor participa, în timpul iernii, peste 30 000 elevi. Aici ei vor vizita Muzeul de istorie al R. S. România, Muzeul de istorie a Partidului Comunist Român, a mișcării revoluționare și democratice din România, precum și alte muzee, expoziții, case memoriale, locuri is-

torice, obiective economice și social-culturale înălțate în anii socialismului. Pentru organizarea taberelor și excursiilor în vacanța de iarnă din acest an sînt puse la dispoziție din bugetul statului, fonduri în valoare de peste 10 000 000 lei. Sînt cifre care vorbesc de la sine despre grija conducerii partidului și statului nostru față de tineretul școlar.

Programul zilelor vacanței de iarnă va fi întregit cu numeroase alte manifestări cultural-artistice, sportive și turistice. În școlile de toate gradele, de la orașe și sate, în cluburile pentru elevi, la casele pionierilor și căminele culturale, la casele de cultură se vor organiza serbări, carnavaluri, vizionări de filme, spectacole de teatru și teatru de păpuși. În școli, la cluburi și case de cultură elevii vor avea posibilitatea să se întîlnească cu militanții ai mișcării muncitorești, cu activiștii de partid și de stat, cu cadre didactice, care le vor prezenta principalele aspecte legate de condițiile social-istorice în care a avut loc actul de la 30 Decembrie 1947, precum și rolul maselor populare, al clasei muncitoare conduse de partid în răsturnarea monarhiei și proclamării republicii.

Cu sprijinul conducerilor de școli și al organizațiilor de copii și tineret, elevii vor participa în timpul vacanțelor la activități sportive și turistice în aer liber: acțiuni de inițiere și practicare a sporturilor de iarnă, organizarea unor concursuri specifice anotimpului (schi, patinaj, săniuș, hochei, bob și altele).

Valorificînd experiența pozitivă acumulată în anii precedenți și folosînd condițiile proprii fiecărei localități, organizatorii vacanței vor acordă școlilor un sprijin susținut, asigurînd realizarea unei vacanțe care să constituie prilej de bucurii, de reconfortare fizică și intelectuală a elevilor.

IOAN BĂRNA

Activitățile tehnico-productive

Programa de instruire la clasele V-VI (băieți)

In atelierul de lăcătușărie de la Liceul „Dimitrie Bolintineanu” din Capitală: se execută suportți pentru burghie de filetat

Școala se mută în uzină

„Avem o tradiție de colaborare cu Uzina «Electromagnetica» de mai mulți ani, îmi spunea directorul Liceului „Dimitrie Bolintineanu” din Capitală, prof. Ion Voinea. Sînt puține școli care să fi primit ajutor cum am primit noi din partea uzinei”. Și în continuare îmi enumera cîțiva din factorii care au condus la stabilirea acestor legături care se dovedesc deosebit de fructuoase atît pentru școală, în procesul de instruire și educare a elevilor, cît și pentru uzină. Nu puțini sînt elevii acestui liceu care după absolvire s-au angajat la „Electromagnetica”. Apoi, numeroși salariați ai marii uzine bucureștene sînt elevi la șerla la acest liceu. Și poate cel mai mult a decis faptul că părinții elevilor muncesc acolo. S-a stabilit astfel o adevărată osmoză între uzină și liceu. Ajutorul pe care „Electromagnetica” îl acordă liceului se concretizează în atelierul de electrotehnică amenajat în incinta liceului, la care se adaugă încă unul organizat în uzină, precum și în cele trei cabinete (de științe sociale, istorie și literatură română) dotate cu tot ce este necesar de către uzină.

Încă din anul școlar trecut elevii liceului au executat în atelierul din școală și în uzină o gamă de operații pe specificul întreprinderii patronatoare a căror valoare s-a ridicat la o sumă apreciabilă, ceea ce a atras fidele felicitări din partea conducerii întreprinderii. În noul an școlar, 350 de elevi își continuă sau își încep — există și o asemenea situație, prin reprofilarea atelierului-școală pentru fete pe „electrotehnică” — instruirea practică-productivă în atelierul-școală din liceu, cît și în cel din incinta uzinei. Uzina asigură aprovizionarea în flux tehnologic continuu cu materialele necesare atelierului-școală din liceu și atelierului-școală din uzină. În afară de această formă de instruire, se mai practică și repartizarea fiecărui elev pe lîngă un muncitor bine calificat care îl inițiază în tainele meseriei. Prin rotație, la banda de lucru, într-un anume timp, fiecare elev trece prin toate operațiile din secția respectivă.

Colaborarea cu uzina este foarte bună — îmi confirmă prof. maistru V. Năforniță, șeful catedrei de instruire practică-productivă din liceu. În afară că ne aprovizionează cu materia primă, cu scule, utilaje etc., ea ne acordă și asistență tehnică prin cei 10 maștri care îi inițiază pe

elevii noștri în meseriile cu profil electrotehnic. Sînt și unele greutăți obiective. Nu se pot asigura lucrări complexe. Pentru a realiza o calificare a elevilor, ar trebui o varietate mare de lucrări care să cuprindă toată sfera de meserie de aici, lucru care nu întotdeauna este posibil. Volumul de cunoștințe nu permite acest lucru. Problema aceasta o discutăm în prealabil și cu ing. Bădea Ion de la serviciul Personal-învățămînt al uzinei. În principal, ne spunea domnia-sa, elevii sînt instruiți în meseriile de montatori aparatură telecomunicații; montatori aparatură electrică și redresoari și lăcătușărie mecanică. Din activitatea desfășurată pînă acum rezultă — ne spunea reprezentantul uzinei — că elementul primordial, anume educația prin muncă și pentru muncă a elevilor s-a realizat. Nu se asigură îndeajuns (așa cum este necesar și de dorit) o concordanță deplină între meseriile în care sînt inițiați elevii și nevoile economiei (pe plan local, întreprindere etc.). Nu ne putem permite să inițiem elevi într-o anumită meserie și să observăm că avem mai puține posibilități de angajare după absolvirea școlii. Este, deci, necesar să aducem perfecționări continue acestui sistem de instruire practică-productivă.

Reluînd ideea în discuția cu directorul Liceului „Dimitrie Bolintineanu”, prof. Ion Voinea, domnia-sa ne-a arătat că tocmai această înțelegere în perspectivă a pregătirii pentru viața a elevilor a determinat conducerea liceului să reprofileze atelierul de croitorie și să repartizeze grupele de elevi la întreprinderile „Aurora” și „Electromagnetica”, iar pe băieți și în anumite secții ale Uzinelor „Vulcan”.

Este o măsură binevenită, care își va arăta roadele...

NICOLAE SORIN

In atelierul de electrotehnică de la același liceu: se montează contacte la placa releului

În numărul 71 din 25. XI. 1972 al revistei „Tribuna școlii” s-a publicat masa rotundă: Programa de instruire practico-productivă pentru clasele V—VIII ale școlii generale. Personal, mă voi referi doar la programele pentru clasele V—VI. După cum s-a arătat în materialul amintit, clasa a V-a preia, după noua programă, și lucrările de tîmplărie, care se executau în clasa a VI-a. Părerea mea este că se putea continua instruirea elevilor la clasa a VI-a după vechea programă din următoarele motive. În primul rînd, așa cum spune maistrul-instructor Ion Șotîngeanu, trebuie să avem în vedere structura biofiziolgică a elevilor. La argumentele aduse de dînsul, aș adăuga faptul că nu s-a ținut seama că școlarizăm copiii la vîrsta de 6 ani.

Care ar fi motivele trecerii la lucrări în metal la clasa a VI-a? Sînt operații mai ușor de executat? Se formează mai lesne anumite deprinderi?

Nu cred că putem concepe că se poate învăța o meserie fără a cunoaște în prealabil structura și tehnologia materialelor care vor fi folosite. Și, fiindcă am vorbit de materiale, trebuie înțeles, potrivit programei, că se vor preda atît materialele de bază înțelînite în lucrările de tîmplărie cît și alte materiale, cum ar fi: aluminiu, argint, alamă, os, tablă, celuloid, plexiglas, materiale a căror densitate și structură sînt cu totul altele. Prin obiectele prevăzute a fi executate în traforaj (suporți de flori, casete, monograme, rame etc.), programa de instruire practico-productivă la clasele a V-a de băieți urmărește, în primul rînd, atingerea unui obiectiv fundamental: formarea unor priceperi și deprinderi de muncă necesare în diferite situații. În eventualitatea că elevul dorește să devină lăcătuș, de pe acum știe cum va tăia cu bomfierul (și va ține seama de rezistența și duritatea metalului), deoarece el

a tăiat o monogramă, a confecționat din tablă numere de la 0 la 9 sau a tăiat în lemn cu fierăstrăul.

Deși școala generală nu și propune să realizeze calificarea profesională a viitorilor absolvenți, cred totuși că principiul continuității în instruirea practico-productivă e necesar să fie respectat. Un alt principiu care este observat în activitatea pe care o desfășurăm este în mod firesc acela al corelării disciplinei noastre cu celelalte obiecte de învățămînt. Ca să dau un exemplu, atunci cînd elevii execută tăieri în aluminiu nu cred că poate exista un maistru-instructor care să nu le vorbească și despre proprietățile acestuia și unde este folosit mai mult. Sînt cunoștințe care vor fi necesare mai tîrziu elevilor, în clasele VII și VIII (electricitate auto, construcții etc.).

E necesar, de asemenea, să urmărim ca fiecare elev să execute în același ritm cu colegii săi o anumită operație, înscriindu-se în baremul de timp afectat. Cred că la clasele mici nu se poate trece la producția de serie în cadrul activității de instruire practico-productivă. Și aceasta tocmai pentru că scopul pe care îl urmărim este formarea unor deprinderi și priceperi tehnice la elevii de această vîrstă.

Aș considera util să se introducă în programa de instruire practico-productivă și a claselor mici a unor noțiuni de desen tehnic. Începînd chiar la lucrările de traforaj. Acest fapt este posibil de realizat.

Mă alătur sugestia maestrului-instructor Ion Șotîngeanu de a se consulta maistrul-instructor din cît mai multe specialități și din cît mai multe unități școlare din Capitală și provincie atunci cînd se alcătuiește programa.

Maistru-instructor
VIRGIL GHÎTOAIA
Școala generală Orsova, județul Mehedinți

Printre membrii unei mari familii

Într-una din zilele acestea am pososit în secția de asamblare a Fabricii de elemente pentru automatizare (F.E.A.), din Capitală. O hală imensă, scaldată într-o lumină odihnitoare, cu aer proaspăt, unde fiecare își are un loc precis, o treabă precisă, o hală unde rareori vezi oameni plimbîndu-se și unde auzi numai un imperceptibil sunet metalic dat de șurubelnițe, patente, ciocane de lipit, minuscule unelte de muncă specifice unui atelier electronic de mare randament, la nivelul tehnicii contemporane. Printre membrii acestei mari familii, toți în halate, cu ecusonul F.E.A. vezi ici, colo la mese, fete, îmbrăcate în halate. Sînt elevi de la Liceul nr. 24 care și desfășoară activitatea practico-productivă.

Mă apropiu de un astfel de mini-grup. O elevă, aplecată asupra unui circuit imprimat, lipește piciorușele unui tranzistor, „alta montează un minuscul condensator. La un alt mic grup, o fată încearcă parametrii unei diode, la un aparat special etc.

Fiecare îndeplinește o anumită operație, una singură, dar de mare răspundere. Familiarizate de anul trecut cu operațiile pe care le cer reperatele respective, miinile lor execută acum mișcări de înaltă precizie, pentru că ele știu că o lipitură sau un montaj necorespunzător, la scara la care se lucrează, pot ridica probleme foarte delicate la controlul produselor. Și ele sînt conștiente de aceste riscuri. Din cînd în cînd, ochii li se mai opresc pe schița din caiet, pe care o confruntă cu ceea ce lucrează, pentru ca treaba să

meargă cît se poate de bine. În cazietele lor de lucrări practice sînt desenate reperatele, fiecare cu parametrii corespunzător, unde sînt trecute materialele cu care lucrează, și sînt completate cu ansamblul la care participă reperul respectiv și unde se folosește. Este, de altfel, și rodul unei munce instructiv-educative pe care maistrul-instructor o desfășoară cu multă competență și mult suflet.

Stau de vorbă eu cîteva din aceste eleve. Privirile lor exprimă mulțumirea de a lucra într-o unitate productivă, —responsabilitatea lor pentru munca încredințată, angajamentul lor de a lucra cît mai corect și operativ, interesul și dragostea pentru muncă. Poate, în viitorul apropiat, unele din ele vor rămîne să lucreze în continuare ca salariaate.

Volubile, expansive, mulțumite și încrezătoare în munca pe care o fac — pentru că li s-a dat această încredere și ele știu să o fructifice — iată o parte din portretul moral al școlărilor care își desfășoară aici activitatea practico-productivă. Receptivi la tot ce este nou și folositor, curioși și nerăbdători să afle cît mai multe lucruri din tainele meseriei, elevii găsesc climatul propice autoeducării; lucrînd cot la cot cu cei mai vîrstnici decît ei, încet, încet, înțeleg că munca este nu numai o chestiune de cinste, de glorie, ci și singura rațiune de a fi a fiecăruia.

Prof. EUGEN POPA
Liceul nr. 24, București

Orarul trebuie să... țină cu elevii

Practica pedagogică a dovedit că un orar echilibrat, întocmit judicios, chiar dacă e vorba de o programă mai încărcată, poate da posibilitatea elevului să se pregătească temeinic la fiecare materie, necreându-i acestuia impresia de supraaglomerare. Alcătuirea unui astfel de orar implică, deci, un maximum de responsabilitate și de discernământ, aici subiectivismul, preferențialismul în distribuirea orelor de clasă ale profesorului trebuie eliminate cu desăvârșire; altfel procesul de învățământ va fi grav afectat. Orarul elevilor trebuie, totodată, elaborat (în cele mai bune soluții ale sale!) încă de la începutul fiecărui trimestru, rămânând apoi intact pentru tot restul timpului. Schimbarea sa de la o săptămână la alta, de la o zi la alta, provoacă derută în rândul elevilor și duce, evident, la o artificială supraîncărcare.

La Școala generală nr. 196 din București, ultima variantă a actualului orar a fost stabilită abia pe la mijlocul lunii noiembrie. Deci, la jumătatea trimestrului! Cauzele mai importante au fost, prin accepție, de ordin obiectiv, dar, cum vom vedea, au fost și unele cauze subiective.

La școala respectivă, limba străină obligatorie este spaniola. Părinții elevilor au crezut de cuviință că n-ar strica, pentru copiii lor, dacă în școală s-ar mai introduce o limbă străină facultativă. Școala a făcut demersuri în acest sens. Prin adresa nr. 6243 din 10 oct. a.c., Inspectoratul școlar al sectorului 4 aprobă introducerea în Școala generală nr. 196 a limbilor franceză și engleză, la alegere, pe lângă spaniola obligatorie.

SUPRAÎNCĂRCAREA ELEVILOR

Necesitate sau capriciu?

(II)

Se înscriu: pentru franceză 16 elevi, iar pentru engleză 76. Adresa respectivă face de la inspectorat la școală 6 (șase) zile. Timp în care o corespondență putea da ocolul Pământului! Din acel moment, orarul școlii, care și până atunci mai cunoscuse schimbări, începe să se clatine serios. La 20 octombrie (de ce au trebuit să treacă 4 zile?) școala face o adresă către Liceul nr. 43 (aflat la doi pași) prin care solicită manuale de specialitate. Mai trece un timp până se primesc manualele — timp în care părinții, elevi și profesori sînt în stare de alertă. Apoi trebuia găsit un profesor de engleză. Din lipsa unui cadru didactic de specialitate, este angajată o studentă de la Facultatea de limbi străine. Aceasta însă nu poate veni la școală, decît vinerea — în ziua cînd nu are cursuri. Și orarul este dat peste cap! În discuția pe care am avut-o, unii profesori sînt bucurosi că în prezent au mai puține „ferestre”, alții, în schimb, regretă vechea formulă și

aduc obiecții serioase actualului variantă. Într-adevăr, ne-am aruncat și noi privirea peste orarul în curs, și am putut constata că soluțiile adoptate nu sînt cele mai fericite: la unele clase — ore duble în aceeași zi (de română, de pildă), materii grele (ca matematica) plasate la sfîrșitul programului, unele zile prea lejere, altele, în schimb, prea aglomerate etc. Toate ducînd, evident, la o supraîncărcare nejustificată a elevului. Pentru viitorul trimestru, conducerea Școlii generale nr. 196, care se poate mindri pe bună dreptate cu realizările frumoase din anii precedenți, are datoria elaborării unui orar echilibrat, fără nici o fluctuație perturbantă pe parcursul trimestrului.

Vrei-nu-vrei, mergi la film...

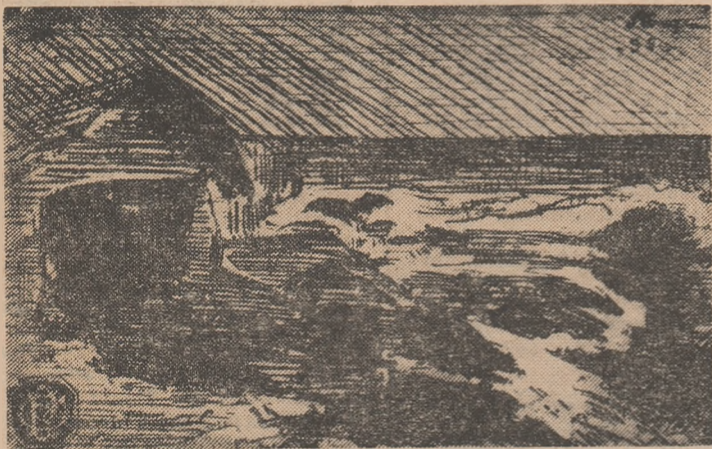
Filmele și spectacolele — știe oricine —, cînd sînt bine alese, au un

pronunțat rol educativ pentru elevi. Unele procedee, însă, prin care se face vizionarea lor ni se par în contradicție cu scopul propus, și nu pot decît să afecteze programa de învățămînt. „Noi avem prevăzute, din cînd în cînd, în planul orelor de dirigiență, și unele filme sau spectacole — ne spune o profesoară de la Școala generală nr. 196. Dar pe lângă acestea, de multe ori primim cite un telefon de la sector, sau de la Consiliul municipal al Organizației pionierilor prin care ni se comunică: „mine, școala dv. trebuie să iasă la filmul cutare cu un număr de 100, 200 sau 300 de elevi (după împrejurări). Adeseori avem surprize: ni se anunță un film, și ni se prezintă altul, pe care poate unii elevi l-au și văzut. Dar dacă mergem la cinematograful de la 9 la 11, cînd se mai pregătesc elevii pentru cursurile de după-amiază care încep la orele 13, cînd mai ajung acasă, cînd mai mîncă?”

„În anul școlar trecut — ne dădeau exemplu doi elevi din clasa a XI-a de la Liceul „Gh. Lazăr” — am fost nevoiți să mergem la un spectacol ce s-a dat pe scena Operei; un spectacol dezlinat, o improvizație. Nouă ne plac spectacolele, dar în puținul timp liber pe care îl avem la dispoziție, ne interesează numai cele de calitate. Credem că acum sîntem destul de mari ca să putem discerne și opta singuri; nu e nevoie să fim duși în grup, pierzînd timp prețios pentru lucruri neatractive”.

Reflecții juste, la care subscriem și noi.

D. RACHICI

PETRAȘCU

Gravură

Școala și familia

Sub unghiul de incidență al educației

În viața de toate zilele, sîntem puși uneori în fața unor fapte reprobabile (huliganism, beție, vagabondaj, furt) săvîrșite de unii minori, fapte incompatibile cu normele moralei comuniste și cu legile statului. Care sînt cauzele acestor manifestări?

Stînd de vorbă cu un număr mai mare de tineri care au apucat pe un drum greșit, am putut constata că vinovații, în primul rînd, sînt părinții lor. „Eu lipseam de-acasă cu săptămînile — ne spune tînărul Nicolae T. Dormeam pe unde nimeream, mîncam pe apucate...”. Iar Gheorghe M.: „Am lipsit de-acasă trei luni de zile. Am plecat cu patru prieteni la Dunăre, să pescuim. Pe tata nu-l interesa ce făceam eu”. Părinții acestor doi elevi ne-au confirmat că într-adevăr așa stau lucrurile. Ei nu s-au alarmat cînd copiii lor lipseau de acasă, nu s-au interesat nici măcar unde se află și cu ce se ocupă. În aceste familii, abdicarea de la răspunderea ce o poartă față de creșterea unui copil a fost totală.

Există apoi familii unde copilul asistă la certuri ale părinților, cu expresii triviale; uneori el e martorul despărțirilor și recăsătoriilor ne-

reșite. Se produce atunci o perturbare a echilibrului sufletesc încă neconsolidat, care îl va conduce spre drama psihică. Reacția copilului va fi de ieșire din acest mediu de coșmar, de evadare de la domiciliu, unde nu găsește nici o bucurie. Repetată, fuga va fi urmată de vagabondaj, iar de aici pînă la săvîrșirea unor delicturi nu mai este mult.

Întrebînd pe tînărul Vasile A. de ce a plecat de-acasă, acesta ne-a răspuns: „Tata s-a despărțit de mama cînd eu aveam abia două luni. Pe tata nici nu-l cunosc. Am doar o fotografie de-a lui și din cînd în cînd mă uit la ea, plîngînd că nu-l cunosc pe omul ce mi-a dat viață”. Iar alt tînăr, Alexandru R., ne mărturisea: „Ce fericit aș fi dacă mama mi-ar scrie că tata s-a întors acasă! Parcă toată lumea ar fi a mea!”. Acești copii, ai căror părinți s-au despărțit, duc lipsa afecțiunii familiale, chiar dacă trăiesc la unul dintre părinți. Copiii aceștia au devenit timizi, melancolici, uneori anxioși — tulburări greu de vindecat. Iată cum, certurile din familie au grave consecințe asupra creșterii sănătoase și normale a copiilor.

Alteori, tînărul, lipsit de controlul și afecțiunea părintească, este

atras în compania unor „prieteni” pe care nu-i cunoaște îndeajuns și care îl duc pe drumuri greșite. „Eu am învățat să fur de la prietenul meu — ne declara Imbrian R. Am fost antrenat în spargerea unui magazin”. Pe Ștefan N. l-am întrebat ce l-a determinat să fugă de-acasă în repetate rînduri și să comită fapte reprobabile. Ne-a mărturisit: „Fugeam de-acasă, deoarece aveam de toate și voiam să cunosc viața. Tata și mama îmi dădeau bani cîți le ceream. Poate de unul singur n-aș fi recurs la evadarea din sînul familiei, dacă nu mă împrieteneam cu trei tineri care au pus la cale un turneu prin țară”.

O dată fugiți de-acasă, mulți tineri fură bani, alimente, autoturisme și nu rareori cad sub influența unor elemente adulte cu manifestări antisociale. Deci, de cele mai multe ori, la baza delictelor comise de tineri, stă anturajul nesănătos, format ad-hoc, dincolo de controlul familiei. Un alt motiv al evadării copilului din familie îl constituie brutalitatea și torturile fizice la care este supus. „Eu am fugit de-acasă din cauza tatălui meu, care venea în fiecare seară în stare de ebrietate și provoca scandal. O bătea mai întîi pe mama, apoi pe mine” — ne mărturisea Condu T. „Pe mine m-a bătut tata pînă m-a băgat în spital. De-atunci mă doare capul continuu.

Într-o zi a vrut să mă omoare și m-a salvat mama. Aveam doar 6 ani — ne spunea cu lacrimi în ochi Vlad. C.

Din cele de mai sus se pot trage unele concluzii:

Acolo unde părinții neglijează controlul și supravegherea copiilor, înlocuind armonia familială cu dezbinarea, și afecțiunea cu duritatea, nu mai poate fi vorba de un climat propice unei educații sănătoase. Cînd copilul simte slăbiciunea părinților, are toate condițiile să evadeze din familie, să vagabondeze. Iar de aici, pînă la comiterea unor acte grave, ca: spargeri, furturi și chiar crime, nu mai este decît un pas. Școala este datoare să intervină, în primul rînd printr-o intensă muncă de îndrumare a părinților care trebuie convingiți că au datoria să controleze în permanență unde merge copilul, ce face, cu cine se împrietenește pentru a putea să ia măsuri la momentul oportun, nu cînd este prea tîrziu. Dacă familia este pe punctul de a se dezbină sau chiar s-a destrămat, copilul nu trebuie, în nici un caz, să devină victimă a neînțelegerilor dintre părinți.

Insp. școlar VASILE PREDESCU
Inv. GHEORGHE ALEXANDRU
Prof. GABRIEL ROȘULESCU
Craiova

PETRAȘCU

Cap

...Cînd depui suflet, strădanie, interes

După cum ne mărturisea, s-a simțit atras pe rînd de muzică, desen, sculptură, limbi străine și de literatură. Două pasiuni i-au rămas însă constante și nu le-a părăsit nici pentru muzică, desen, sculptură, sau literatură: tehnica și biologia.

Liceul pedagogic din Brăila, unde funcționează de trei ani, i-a oferit condiții optime pentru a-și putea pune în practică proiectele sale tehnice.

Așa că s-a pus pe treabă serioasă. Viitorii învățători aveau nevoie de un laborator modern de biologie în care să se poată pregăti temeinic pentru viitoarea profesie. Și cum întreaga concepție a laboratorului era gândită din vreme, iar proiectele fuseseră elaborate de profesorul Anton Samsonică într-o vacanță de vară, instalarea propriu-zisă nu a durat prea mult. Nu avea aparate, piese, unelte și a trebuit să le confecționeze, pentru ca să coste cât mai ieftin.

Totul la acest laborator este extrem de simplu, foarte ieftin, dar practic: 20 de mese de lucru prinse pe două rînduri de o parte și de alta a două mese centrale. Pe acestea din urmă se găsesc prize la care vine curent a cărui tensiune se poate regla cu ajutorul unui autotransformator.

Masa de demonstrații a profesorului are un bec de gaz, priză și un pupitru de telecomandă cu ajutorul căruia sînt puse în funcțiune toate aparatele din laborator. Pe peretele din față se găsesc tabla, un ecran rulant, un ecran translucid și difuzorul. Aparatura laboratorului este alcătuită din epidiascop, aspectomat, diascop de rezervă, aparat de proiecție cinematografică T-16, instalație pentru proiectarea preparatelor microscopice și aparat pentru proiectarea diafilmelor cu schimbarea automată a imaginilor de la pupitru de telecomandă.

Prin ce se evidențiază laboratorul acesta față de altele mai complexe, sau mai bine dotate? Mai întii, prin originalitatea și ingeniozitatea sa, apoi prin simplitatea mijloacelor folosite și prețul de cost foarte scăzut. Două exemple: Instalația pentru proiectarea diafilmelor cu schimbarea automată a imaginilor se compune dintr-un diascop obișnuit, un motoras scos dintr-o jucărie de 6V, un ceasornic stricat, căruia profesorul Samsonică i-a adaptat angrenajul spre a servi ca reductor, un creion ce folosește ca transmisie la 2 casete de rolfilm, pe tambururile cărora se rulează pelicula și un șasiu confecționat dintr-o bucată de tablă decupată dintr-o cutie de conserve. Chiar dacă nu este foarte aspectuos, funcționează, după cum spunea profesorul Samsonică, „ceas”. Un microscop IOR cu masa rotundă, căruia i se deșurubează o parte din pistol, cu ocularul așezat în poziție orizontală și cu o sursă de lumină în spatele condensatorului, poate proiecta preparatele microscopice pe un ecran translucid. Sursa de lumină poate fi un diascop, dar pentru că el costa prea scump, profesorul a folosit un bidon vechi în care a montat un fassung și un bec „Tungsram”. În mare, acesta este laboratorul. Cît privește materialul didactic, a fost confecționat tot de profesorul Samsonică.

Sînt, cele prezentate mai sus, cîteva din realizările unui profesor pasionat care, mai presus de orice, are convingerea de nezdruccinat că se poate face învățămînt modern fără cheltuială mare atunci cînd depui suflet, strădanie, interes.

M. ROBEA

PUNCTE DE VEDERE

Funcționalitatea cabinetului fonic

Profesorul de limbi străine nu încearcă satisfacție mai mare decît atunci cînd își aude elevul exprimîndu-se corect și cursiv în limba respectivă. Stimulați de asemenea satisfacții, profesorii au gândit, au creat, au ținut pasul cu tehnica.

Astfel, metodică predării limbilor străine a fost revoluționată și chiar fascinată de această creație a tehnicii — cabinetul fonic — la care se adaugă celelalte metode vizuale: filme didactice, diapozitive, aparate de proiecție, hărți, tablouri de fertru etc.

La început, s-a manifestat o încredere absolută în puterea aparatelor, care, ca un miracol, veniseră să înlocuiască dascălul de veacuri, care, deși pasionat, și gata oricînd să se dăruiască, nu reușise totdeauna să facă minuni.

Crezîndu-se cu tărie în acest miracol, s-au făcut investiții, mai mult decît costisitoare, care, evident, cer imperios un raport de amortizare. Deruta a început în momentul în care profesorul s-a văzut obligat să transfere tot ceea ce tradiția îi oferise în universul de butoane, căști, magnetofone, tablouri de comandă etc.

Problema randamentului mijloacelor audio-vizuale și, în special, al cabinetelor fonice, consider că este în prezent problema principală care trebuie să fie în atenția profesorului de limbi străine.

O parte dintre colegii de specialitate manifestă scepticism sau indiferență, alții, dimpotrivă, o încredere deplină.

Ca profesor de liceu, consider că avem sarcina să analizăm cu toată fermitatea eficiența folosirii mijloacelor audio-vizuale și în ce măsură pot fi încadrate în sistemul actual de învățămînt.

S-au scurs destui ani de discuții, experiențe, improvizații, amînări. Mijloacele audio-vizuale, și mai ales laboratorul fonic, se cer exploatare științific, metodic și sistematic. Deci, sînt absolut necesare un material pedagogic și o metodă de lucru bine pusă la punct, care să stea la îndemîna fiecărui profesor. Avînd o bază solidă de lucru, munca ar fi mai temeinică și rezultatele incomparabil mai bune.

Pentru mărirea eficienței folosirii mijloacelor audio-vizuale este absolut necesar să se pună de acord programa școlară cu noile cerințe create de folosirea acestor mijloace. Programa școlară ar trebui să afecteze ore speciale de laborator după necesitățile anului de studiu, în special pentru anii în care elevul învață fonetica, gramatica și vocabularul limbii respective, deci, în special, anii I-IV.

Aceasta ar schimba și psihologia profesorului, care, de multe ori, renunță la folosirea mijloacelor audio-vizuale, fiind constrîns de necesitatea parcurgerii programei școlare. De multe ori, profesorul „rupe” cîteva ore din programă, sau adaptează, improvizează unele lecții, care s-ar putea desfășura în laboratorul fonic.

În cadrul orelor sistematice, prezente de programa școlară, profesorul are toată libertatea să lucreze, lucrînd creează și astfel evită lecția ruptă de programă.

Știm cu toții că orele prezente de programa școlară implică și obligativitatea efectuării acestora, conform unor planificări calendaristice. Una din coordonatele importante ale eficienței folosirii mijloacelor audio-vizuale este și organizarea muncii profesorilor, și anume: specializarea tehnică a profesorilor, asigurarea

unei asistențe tehnice competente (tehnicieni de specialitate), ca să-și asume răspunderea unor perfecțiuni tehnice și să le rezolve operativitate, schimburi de experiență între profesori, concretizate în lecții practice, cursuri de vară în țară sau în țările respective etc.

Organizarea muncii profesorilor ar forma un spirit de echipă și un stil de muncă unitar, care ar avea drept rezultat elaborarea de metode manuale, sesizări pentru eventuale îmbunătățiri tehnice.

Consider că profesorul la cele mai sus se pune și o problemă de perspectivă. Revoluția tehnică rezolvă mijloacelor audio-vizuale o permanentă perfecționare. Deci, universitățile care pregătesc viitorii profesori ar trebui să aibă în vedere faptul că studentul, profesorul mîine, nu-și va ține lecția numai în sala de clasă, ci și în laboratorul fonic folosînd și mijloacele vizuale. Pregătirea metodică și practică a viitorului profesor este la fel de importantă ca aceea a profesorului care conduce practica pedagogică.

Viitorul, așa cum se prefigurează, ne impune să avem încredere în aparate și să învățăm cum să le stăpînim. Pe mașinile vor face minunile pe care unii dintre noi le-întrezărim, ci măiestria cu care profesorul va ști să le stăpînească să le mînuiească, pentru a smulge la ele tot ce pot să dea.

Prof. MULICA GHEORGHE
Lic. „Nicolae Bălcescu”-București

Linia sau

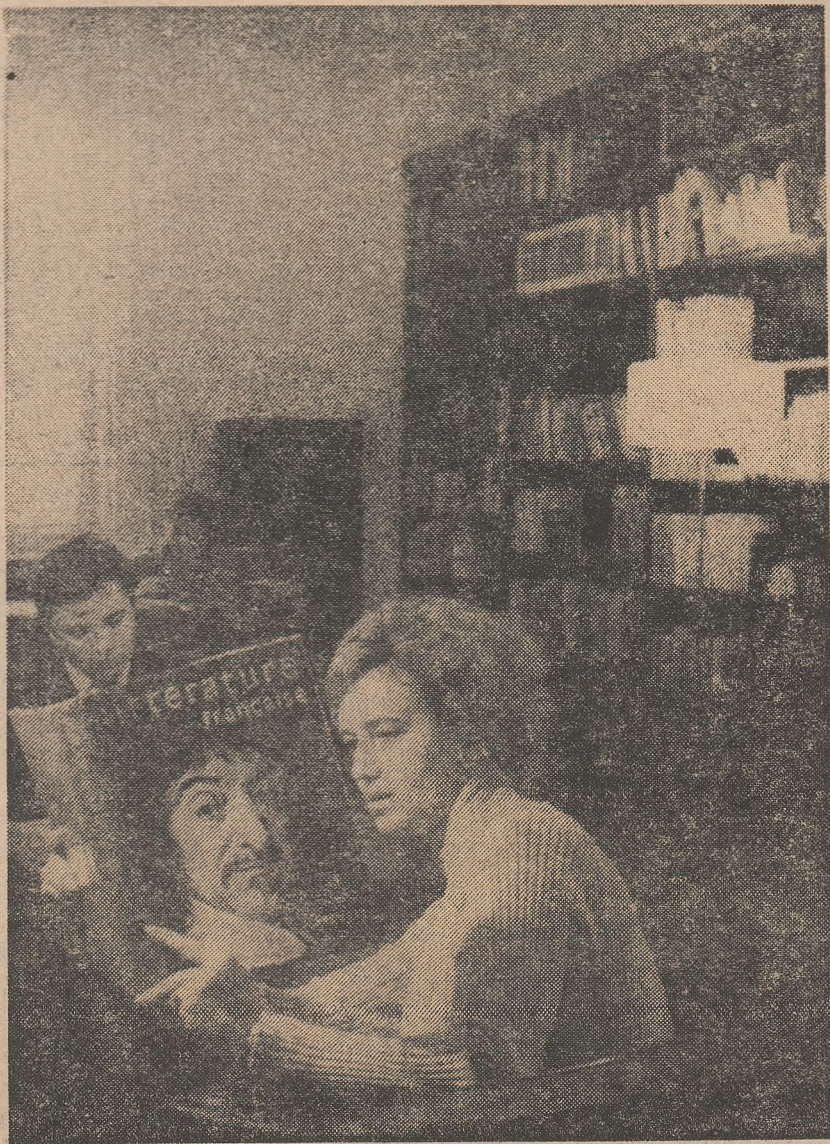
În reflecțiile sale despre speculul național. Camil Ressu consideră drept trăsătură esențială a arhitecturii românești „încălinarea spre romanticism și poezie”, și cînd afirmă că această avea în vedere înainte de orice excepționala înclinație pentru culoare a poporului nostru.

Ce face școala, cu deosebire școala de cultură generală, în acest sens? Cum se studiază culoarea despre care Paul Signac spunea că este „o știință... a cărei cunoaștere ne-ar feri de multe aprecieri prostești... rezumată la cîteva rînduri care ar trebui predate copiilor școala primară la prima oră a cel mai elementar posibil curs de desen”? Dar celelalte mijloace a limbajului plastic?

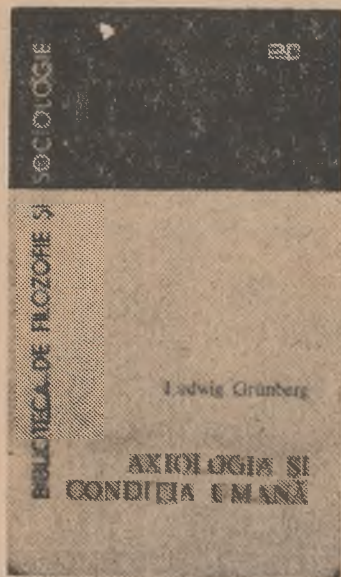
Nu putem vorbi decît despre unele timide încercări de ameliorare a unui sistem de predare bazat pe concepția că linia este un d.

Situație

Cînd în anul 1966 s-a luat decizia de a se lăsa elevului libertatea de a alege limbile străine pe care dorește să le studieze în școală, credea că intenția a fost bună. Realitatea din școală, precum și unele schimbări survenite între timp în planurile și programele de învățămînt, fac ca studiul limbilor străine să nu se desfășoare în condițiile pe care le-am dori. Astfel, nu se țin seama îndeajuns de faptul că unitățile școlare, clasele, sînt supuse unei necontenite fluctuații, alimențate de factori obiectivi, ca: schimbarea domiciliului; întreruperea studiilor pe o anumită perioadă de timp; repetarea clasei; trecerea dintr-un tip de școală la altul, ori dintr-o clasă de un anumit profil la o clasă de alt profil etc., etc. Sînt ajuns astăzi la o situație nefirească în sectorul limbilor străine din școală. La liceele „Ion Slavici” și nr. 3 din Arad, de pildă, unde predau, se întîlnesc situațiile următoare:

CARTEA SOCIAL-POLITICĂ

Seria de eseuri din **Biblioteca de filozofie și sociologie** a Editurii politice, care ne-a obișnuit cu lucrări originale valoroase, s-a îmbogățit recent cu volumul **Axiologia și condiția umană**, semnat de profesorul universitar Ludwig Grünberg de la Catedra de filozofie a Academiei de studii economice din București. Apariția cărții constituie un adevărat eveniment în câmpul filozofiei românești actuale.

Volumul supus atenției noastre prezintă într-un tot unitar, câteva din rezultatele înfățișate publicului prin studii și articole pe teme parțiale, tipărite în reviste și culegeri de studii. Inmănușarea lor nu constituie o simplă însumare, ci o prelucrare, aprofundare și o mai puternică întemeiere a ideilor, tezelor, pozițiilor pe care autorul le apără consecvent. „Cartea pe care o prezint acum cititorilor — mărturisesc autorul — urmărește concomitent un dublu obiectiv; să contureze o teorie axiologică modernă fructificând virtuțile teoretice-metodologice ale filozofiei marxiste în abordarea domeniului valoric și totodată, să traseze «punți» de comunicație viabile între perspectiva filozofică și contribuțiile (reale sau virtuale) pe care științele particulare le pot aduce la dezvoltarea axiologiei”. Autorul are în vedere nu numai stocul de cunoștințe achiziționate de aceste științe, ci și felurile moduri prin care ele participă la constituirea teoriei. Din perspectiva unui asemenea demers, se trece la „o regândire a valorii”, mai precis la „reevaluarea valorii”, întrucât vede în această operație calea spre un spor de cunoaștere, spre un progres în axio-

logie și în descifrarea rosturilor ei pentru oamenii zilelor noastre.

Pentru a realiza aceste cerințe, evident majore, autorul și-a structurat lucrarea într-un mod adecvat. El pleacă de la consemnarea insuficienței felului în care conștiința cotidiană ia act de fenomenul valoric, dar o face în treacăt, mai mult pentru a da „un început” acelei cercetări științifice care pune în evidență că valoarea este prin natura sa pluridimensională. Neînțelegerea sau neluarea în considerare a caracterului multidimensional și totuși unitar al valorii este, după autor, una din cauzele ce au împins spre eșec mai toate concepțiile axiologice formulate ca atare în secolele XIX și XX. Acceptarea acestei naturi conduce la introducerea conceptului de valoare generică, al cărui rost este să faciliteze disocierile necesare între axiologie, ontologie și gnoseologie, descifrându-se astfel mai limpede și mai profund hățișul de raporturi dintre subiect și obiect.

Trei capitole succesive destul de întinse — **Momentul obiectiv și cel subiectiv al valorii; Poli al gândirii axiologice; Nietzsche și Marx; În căutarea judecării de valoare** — oferă o interesantă incursiune în istoria axiologiei, nu de dragul istoriei, ci cu scopul reliefării capacităților de sugestie prin care adevărurile și erorile din trecut pot deschide sau închide drumuri axiologiei prezentului, axiologie care se dovedește a fi materialist-dialectică **per excellentiam**.

Oricite discuții ar stîrni această parte de „propere”, ea rămîne un **pro domo** suficient pentru părțile a treia și a patra — **Reevaluarea valorii și Homo aesthans**. Dar să dăm din nou cuvîntul autorului ca să ne spună el însuși ce realizează: „O dată conturat sistemul de referințe epistemologice, lucrarea întreprinde o **reevaluare a conceptului de valoare**, încercînd să surprindă comunicațiile reciproce dintre diferitele modalități de investigație a valorii (filozofică, sociologică, psihologică, socio-psihologică, logică, semiotică, cibernetică etc.) și să detașeze elementele valorificabile de filozofie într-o considerare totalizantă și dinamică a domeniului axiologic”.

Lucrarea schițează o **teorie generală a valorii** sprijinită pe cuceririle științelor contemporane, aducînd clarificări noi în probleme vechi: geneza și structura valorii, circulația și interacțiunea valorilor, ireductibilitatea și ierarhizarea valorilor, judecata de valoare și alegerile preferențiale. Aici se desfășoară o con-

fruntare vastă și temeinică cu structuralismul metodologic și doctrinal și, subiacent, cu felurile tentative mai mult sau mai puțin științifice, axiomatiche și axiomatizante care își propun să construiască o axiologie formală, o știință obiectivă și apriori despre valoare. Logica confruntării îl duce pe L. Grünberg la problema măsurării valorilor căreia îi consacră un capitol ce se încheie cu constatările: „Măsurarea valorilor nu este o falsă problemă. S-au dat, e drept, de multe ori, false soluții, dar problema a rămas... trebuie să știm precis **ce măsurăm**... trebuie să știm **cum** putem măsura... Axiologia nu se poate reduce la măsurare. Și totuși astăzi, fără măsurătoare și fără calcul este greu să mai fi specialist în axiologie”. Introducerea măsurării și, în genere, a metodologiilor și tehnicilor de cercetare elaborate în sferile diferitelor științe nu anulează, ci abia face posibilă, precizarea mai adecvată a așa-numitului „inefabibil” al valorilor, asigură o mai riguroasă comprehensiune a semnificației umane în univers.

Cu eforturile de a elucida bazele unei teorii materialist-dialectice a semnificației umane se ajunge la discutarea rostului perspectivei axiologice în filozofie și, în sfîrșit, la schițarea unor coordonate pentru o ontologie particulară a umanului. „Introducerea unei perspective axiologice, axiocentrice în abordarea problemelor complexe ale condiției umane are drept corolar construirea unei ontologii particulare a umanului, reinterpretarea statutului epistemologic al științelor umane și respingerea tezelor structuraliste despre pretinsul „antumanismul teoretic” al marxismului, legitimarea axiologică a umanismului **teoretic marxist**”.

Poate e locul să subliniem că discuția cu orientarea althusseriană și cu alte orientări ar deveni incomparabil mai rodnică dacă s-ar aduce în prim plan și acele pagini marxiste în care se operează fine distincții între valori și valoare, între sursele primare și derivate ale valorii, a cele pagini aparent obscure despre rolul formelor — valoare pentru înțelegerea esenței fenomenului valoric. Bineînțeles această presupune să se ia în considerare faptul că problema valorii, conturată în primă instanță de Marx în manuscrisele din 1844, a fost obiectul preocupărilor marelui gînditor pînă la moarte.

Este aproape de prisos să se mai sublinieze actualitatea arzătoare a problematicei dezbătute, arzătoare atît în planul confruntărilor filozofice, cît și în planul cercetării unor fenomene valorice din societatea socialistă.

Științe sociale

TRIBUNA ȘCOLII Nr. 74 din 16 decembrie 1972

Creșterea productivității muncii și corelația dintre munca vie și munca materializată

În opera de edificare a socialismului, partidul și statul nostru acordă o atenție deosebită economisirii cheltuielilor de muncă vie și materializată, obținerii producției cu cheltuieli cât mai reduse.

În realizarea acestui obiectiv, un rol deosebit îi revine creșterii neconținute a productivității muncii. Aceasta are ca efect direct economisirea muncii omenești, respectiv reducerea cantității de timp cheltuită pentru crearea unei valori de întrebuințare, sau mărirea numărului de unități de valori de întrebuințare create într-o unitate de timp. Creșterea productivității muncii presupune o asemenea transformare în procesul de muncă „datorită căreia — spune K. Marx — timpul de muncă socialmente necesar pentru producerea unei mărfi este redus, datorită căreia deci, o cantitate mai mică de muncă dobândește forța de a produce o cantitate mai mare de valoare de întrebuințare”¹⁾. Cu alte cuvinte, prin ridicarea productivității muncii are loc o economisire sau o folosire rațională a timpului pe care societatea îl alocă producției. Așa cum precizează Marx, întreaga economie se reduce, în ultimă instanță, la folosirea rațională a timpului de către societate.

Din analiza creșterii productivității muncii, ca efect al ei, se desprinde tendința de reducere a cantității de timp de muncă necesar pentru crearea unui anumit produs, respectiv are loc o micșorare a valorii produselor.

Valoarea este creată de munca omenească, care prin latura ei abstractă creează valoarea nouă, iar prin latura ei concretă transferă asupra noului produs valoarea mijloacelor de producție consumate. Rezultă în mod limpede că în valoarea produselor este

concretizată atât munca vie, cât și munca materializată, adică munca trecută. Creșterea productivității muncii, ducând la reducerea valorii pe unitatea de produs, va afecta raportul sau proporția existentă dintre munca vie și munca materializată. Problema care trebuie elucidată este de a vedea dacă în cadrul acestei scăderi a valorii produselor se micșorează atât cantitatea de muncă vie cât și cantitatea de muncă materializată și cum se schimbă raportul dintre cantitatea de muncă vie și cea de muncă materializată în cadrul valorii micșorate a produsului.

Clarificarea acestui probleme este deosebit de utilă în desprinderea și analiza factorilor de creștere a productivității muncii, mai ales dacă avem în vedere sensul acțiunii lor, respectiv economisirea muncii vie și a muncii materializate.

Dacă în aceeași unitate de timp, prin creșterea productivității muncii se produce un număr sporit de bunuri, având în vedere că aceeași muncă creează întotdeauna, la intervale de timp egale, mărimi egale de valoare, atunci este cât se poate de clar că are loc o scădere directă a părții de muncă vie cheltuită pentru confecționarea unui produs. Marx, în „Capitalul”, arată de fapt că „aceiași muncă produce deci totdeauna la intervale de timp egale, mărimi egale de valoare, oricum s-ar modifica forța productivă. Dar, în același interval de timp ea produce cantități diferite de valori de întrebuințare anume, cantități mai mari dacă forța productivă crește, cantități mai mici dacă această forță scade”²⁾. În continuare, trebuie văzut dacă, alături de scăderea absolută a muncii vie, are loc și o scădere a muncii materializate. Este un lucru de-

monstrat deja că trecerea la producția mașinistă a avut ca efect creșterea, din punct de vedere absolut, a cheltuielilor materiale de producție. Sporirea productivității muncii, ca urmare a introducerii și extinderii mașinilor, s-a concretizat în reducerea substanțială a muncii vie pe unitatea de produs, astfel încât suma totală de muncă pe unitatea de produs, chiar în cazul creșterii absolute a muncii materializate, a scăzut.

Această tendință, datorită trăsăturilor actuale ale progresului tehnic, nu se mai manifestă în mod absolut. Dimpotrivă, se constată — și datele statistice o confirmă — că are loc o *reducere absolută a muncii trecute* pe unitatea de produs. Această tendință se datorește schimbării tipului de progres tehnic. Tipul de progres tehnic a cărei caracteristică a fost înlocuirea masivă a muncii manuale cu munca mecanică a determinat o creștere mai rapidă a capitalului constant în comparație cu producția, ceea ce s-a reflectat în creșterea cheltuielilor materiale pe unitatea de produs. Datorită acestei particularități, unei anumite creșteri a compoziției organice i-a corespuns o sporire mai redusă a productivității muncii.

Dezvoltarea și perfecționarea producției mecanizate, introducerea în producție a mașinilor moderne, valorificarea superioară și adâncirea gradului de prelucrare a produselor, cu alte cuvinte, schimbarea tipului de progres tehnic, determină o creștere mai rapidă a producției decât a capitalului constant, reducându-se astfel cheltuielile materiale pe unitatea de produs.

Scăderea absolută și a muncii trecute reprezintă efectul direct al tipului de progres tehnic contemporan. Precizăm totuși că aceste tipuri pot să se găsească și să coexiste în aceeași perioadă în diverse ramuri sau subramuri ale economiei. De aceea, în unele ramuri, în special în țările care cunosc o dezvoltare accelerată, dacă primul tip de progres tehnic predomină, putem înfățișa tendința de creștere absolută a cheltuielilor materiale. Amintim că unii economiști disting un al treilea tip de progres tehnic, corespunzător trecerii la automatizarea complexă, care ar putea duce din nou la o creștere a cheltuielilor materiale pe unitatea de produs.

Caracteristic însă pentru etapa actuală este tendința amintită de scădere absolută a muncii trecute, fapt care duce la o creștere superioară a productivității muncii. Realizarea și menținerea acestei tendințe este determinată de respectarea unor corelații și anume: randamentul mașinilor trebuie să crească mai rapid decât creșterea valorii lor, în structura mijloacelor de muncă partea

VIOREL I. CORNESCU

(Continuare în pag. a II-a)

activă (mașini, agregate, utilaje etc.) trebuie să aibă ponderea cea mai ridicată, înzestrarea tehnică a muncii trebuie să crească într-un ritm mai lent decât creșterea productivității muncii.

Respectarea acestor corelații, specifice tipului actual de progres tehnic, determină o creștere mai rapidă a productivității muncii față de înzestrarea tehnică a muncii și, bineînțeles, față de salariul mediu. Necesarul relativ de mijloace materiale și necesarul relativ de salarii din cheltuielile de producție pe unitatea de produs scad, dar cu precizarea că ultimele scad mai rapid decât primele.

Creșterea productivității muncii are ca rezultat, deci, economisirea atât a muncii vii, cât și a muncii materializate. Această dublă economisire se reflectă în mod direct în modificarea mărimii și structurii valorii produselor. „Creșterea productivității muncii — scria K. Marx — constă tocmai în aceea că partea de muncă vie se micșorează, pe când cea de muncă trecută se mărește, dar în așa fel, încât suma totală de muncă cuprinsă în marfă scade, așadar, în aceea că munca vie scade mai mult decât crește cea trecută”³⁾.

Modificarea raportului dintre munca vie și munca trecută în

contextul economiei de muncă socială, (ținând cont de cele arătate mai înainte, se poate exprima, după părerea noastră, în modul următor. În structura valorică a produselor, partea de muncă vie scade nu numai în mod absolut, ci și în raport cu munca trecută, adică în mod relativ, iar partea de muncă trecută materializată în diferitele părți ale mijloacelor de producție crește în raport cu munca vie, în mod relativ, dar în mod absolut, adică în mărimea ei efectivă, scade. Această tendință se desprinde în condițiile contemporane, ca urmare a introducerii rapide în toate ramurile economiei naționale a progresului tehnic.

Teza lui Marx privind modificarea raportului dintre munca vie și materializată, ca urmare a creșterii productivității muncii, amintită mai sus, credem că trebuie reactualizată. Tipul de progres tehnic existent în țările dezvoltate din punct de vedere economic, determină fie o creștere mai rapidă a productivității muncii față de înzestrarea tehnică a ei, ceea ce are ca efect reducerea necesarului de mijloace de producție pe unitatea de produs și, deci, o sporire a eficienței mijloacelor de producție, fie o creștere paralelă, ceea ce imprimă cheltuielilor materiale pe unitate de produs o anumită stabilitate⁴⁾.

Se apreciază că astăzi, contrar etapei de început a introducerii progresului tehnic, se manifestă o tendință de scădere a necesarului relativ de mijloace de producție pe unitatea de produs.

Drept urmare reducerea cantității totale de muncă cuprinsă în marfă, ca rezultat al creșterii productivității muncii, se realizează nu numai prin micșorarea părții de muncă vie, ci și prin micșorarea părții de muncă materializată respectiv atât prin economisirea de muncă vie, cât și prin economia de muncă trecută.

Clarificarea acestei probleme, adică a modificării raportului dintre munca vie și munca materializată în condițiile creșterii productivității muncii, are o importanță practică deosebită. Unitățile economice trebuie să înțeleagă că o creștere reală a productivității muncii presupune atât economie de muncă vie, cât și de muncă materializată, adică micșorarea cantității totale de muncă cuprinse în marfă.

¹⁾ K. Marx, „Capitalul”, vol. I, București, Ed. politică 1965, p. 335.

²⁾ K. Marx, „Capitalul”, vol. I, Ed. P.M.R., 1948, p. 79.

³⁾ K. Marx, „Capitalul”, vol. III, partea I, E.S.P.L. 1953, p. 259.

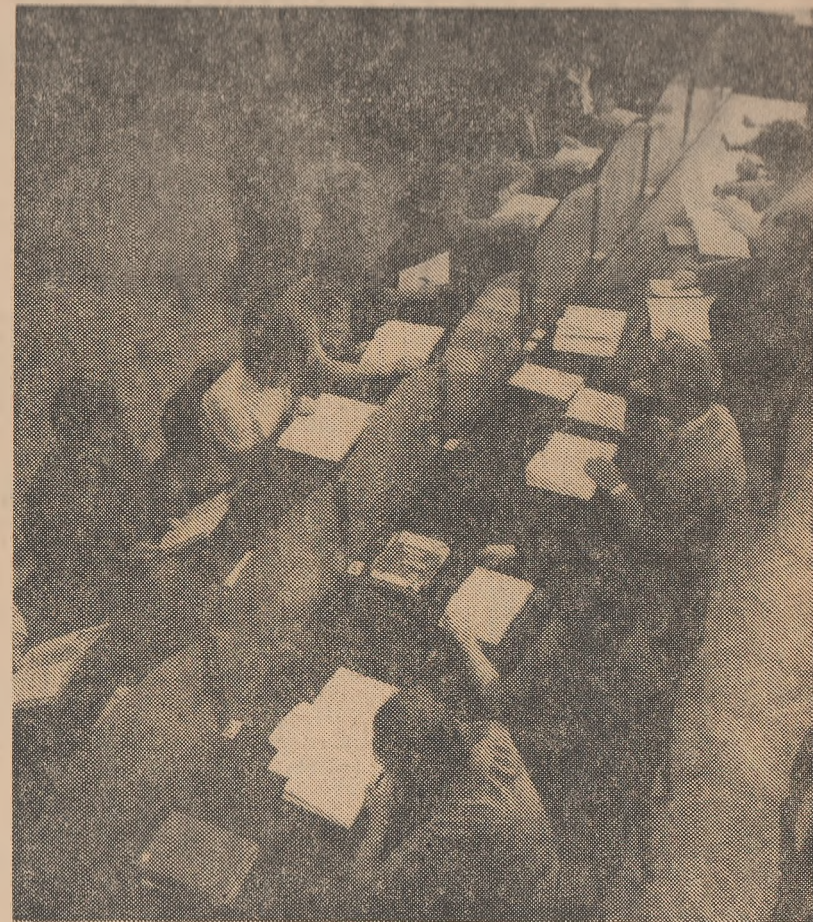
⁴⁾ Contribuții la dezbaterile problemelor teoretice ale economiei socialiste, vol. II, Ed. politică, 1971, p. 412.

revelată etc. Prin întrebări problematice de aștează le cer elevilor să arate prin ce erau umanismul sau iluminismul curente progresiste în comparație cu epoca în care au apărut și prin ce au fost ele apoi depășite de către curentul democrat revoluționar sau marxist? Tot în lecțiile de istoria filozofiei cer elevilor să dezvăluie motivele teoretice pentru care Giordano Bruno a fost ars pe rug, iar Galileo Galilei trimis în fața tribunalului inchiziției.

La filozofia marxistă, un teren fertil al problematizării ni-l oferă lecția despre conștiință, geneza și funcțiile sale. În primul rând, creăm o situație problematică demonstrând că funcția reflectării e generală întregii materii. O a doua situație problematică o creăm prin a demonstra legătura dintre creier și conștiință — conștiința, funcție a creierului. Iar a treia situație-problemă o avem dacă demonstrăm de ce animalele nu au o gândire logică, o conștiință de sine, de ce nu posedă cel de al doilea sistem de semnalizare — conștiința — ca un produs a vieții sociale. Discuția cea mai aprinsă și cea mai controversată se naște dacă le vom pune elevilor întrebările: au animalele conștiință, sau au limbaj sau nu? Răspunsul dialectic aduce unele corective chiar întrebărilor trasate. Aspectele problematizante ale acestei lecții pot fi aprofundate la cercul de filozofie cu problemele conștiinței și inconștiinței, rolul instinctelor etc.

La lecțiile despre legile dialecticii crez situații problematice în timpul expunerii. Astfel, după ce am discutat despre însușiri esențiale și neesențiale în definirea calității, întreb dacă **cantitatea** este o însușire esențială sau neesențială? Oricare ar fi răspunsul din partea unora din elevi, ceilalți pot dovedi contrariul. Profesorul vine cu explicația dialectică, arătând pină la ce punct cantitatea e o însușire neesențială și la ce punct ea devine esențială. Prin acest exemplu elevii învață să gîndească dialectic „în actu”. La lecția despre negarea-negației crez o situație problematică ce iscă discuții întrebînd: ce e inferior și ce e superior, după ce criteriul le definim și considerăm superior omul față de animal sau o orînduire socială față de alta?

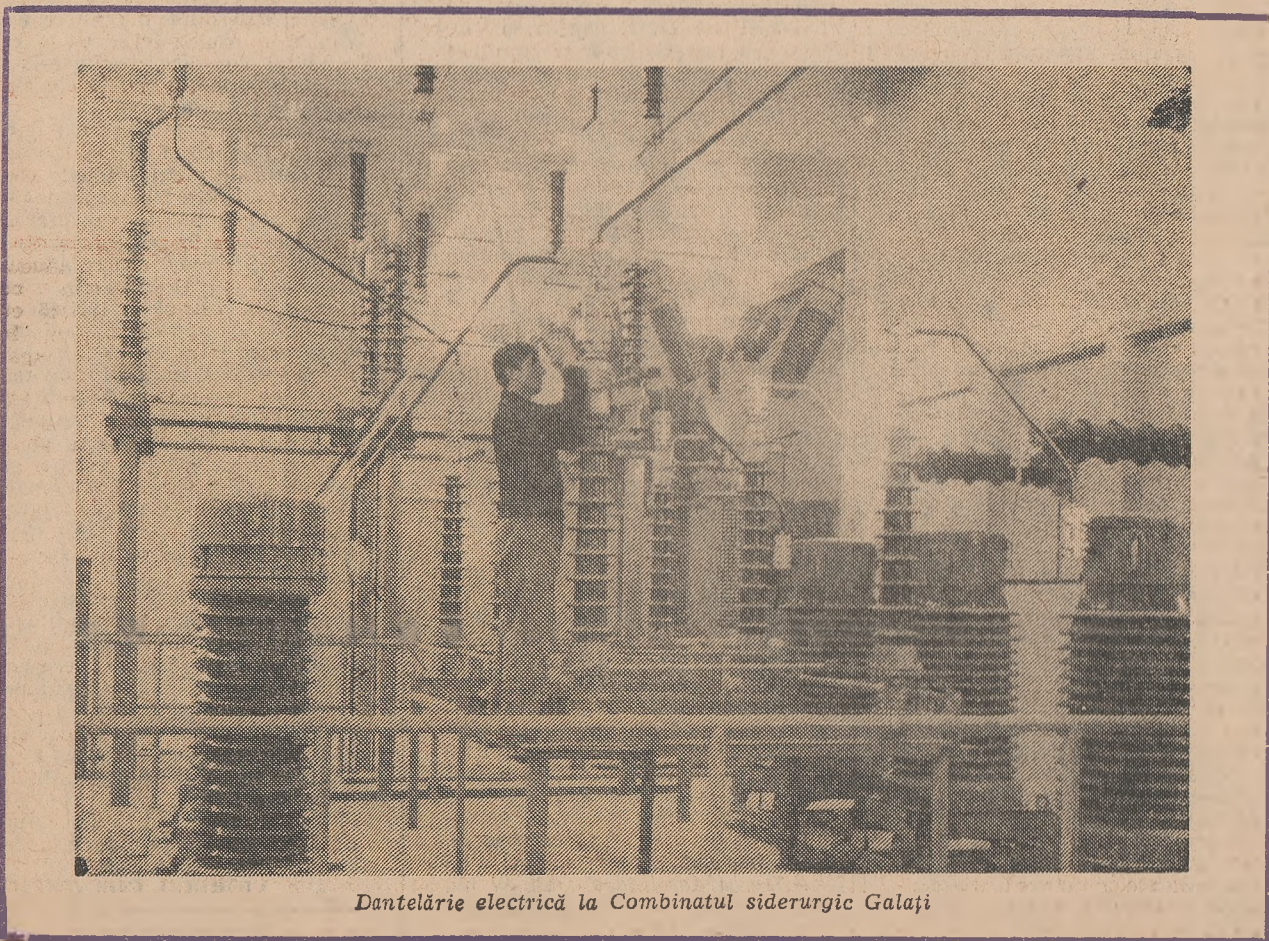
La lecția despre problema cunoașterii, pentru a crea o situație problematică amintesc elevilor pozițiile agnostice ale unor filozofi care au negat posibilitatea de cunoaștere a lumii. În opoziție cu aceștia, prezint pe filozofii care au afirmat posibilitatea de cunoaștere a lumii punînd cele trei întrebări: ce cunoaștem? cum cunoaștem? și

Documentare la Biblioteca centrală pedagogică

cît cunoaștem? La întrebarea „cum cunoaștem lumea?” amintim diferitele răspunsuri respinse în cadrul lecțiilor de istoria filozofiei („revelație” sau „intuiție”), pentru a ne opri la cunoașterea pe calea științei, prin simțuri, rațiune și verificarea practică. Aici pun întrebări problematice: dacă simțurile umane uneori ne înșală, iar rațiunea e legată de simțuri, ce credit putem acorda rațiunii? Sau: dacă simțurile fără rațiune sînt oarbe, iar rațiunea fără simțuri e goală, ne conduce spre sterilitatea scolastică — cum afirmă un cunoscut filozof clasic german — care e soluția cunoașterii și care e criteriul adevărului? Urmează răspunsul materialist-dialectic la întreaga problemă a cunoașterii care e dezbătută pe un teren fertilizat de problematizare, în care nu omit să abordez și problema forței motrice a cunoașterii care trece prin curiozitatea și setea de a ști, dar izvorăște din practică. Problematice deschis poate continua la consultația de filozofie cu rolul factorilor afectivi în cunoașterea perceptivă și în cea rațional-logică,

Într-o formă problematizată putem răspunde și la întrebarea care este cauza dezvoltării sociale, cum se explică progresul în societate? Se pretează la problematizare raportul dintre om și natură, bază și supra-structură, clase sociale, democrație etc. Folosind metoda problematizării nu mică ne va fi surpriza de a primi din partea elevilor tot felul de întrebări cărora va trebui să le facem față după ore, în pauză, la cabinet sau în cerc. Ca forme de organizare, în afară de lecțiile, dezbaterile și consultațiile problematizate, mai folosesc exercițiile și teste de documentologie cu itemuri problematizante. Experiența de pină acum mi-a confirmat ipoteza de la care am plecat. Toate acestea ne îndreptătesc să considerăm problematizarea de o mare eficiență formativă. Prin ea factorul central în clasă e atât profesorul, cât, mai ales, **elevul**, solicitat să găsească soluții. Iată de ce programele noastre ar trebui să scoată mai mult în evidență predarea pe probleme ca și învățarea și verificarea problematizată.

Dantelărie electrică la Combinatul siderurgic Galați

Problematizarea în lecțiile de filozofie

A vorbi despre importanța și actualitatea metodei problematizării înseamnă azi a forța ușii deschise. Din partea pedagogilor teoreticieni chestiunea a fost bine caracterizată și definită. În practica curentă însă uneori problematizarea e simplificată, dacă nu dusă pînă la vulgarizare. Pentru unii orice fel de întrebare se consideră o problemă, iar punerea unei întrebări, fie ea și de simplă informare sau recunoaștere, e considerată problematizare. Se uită că specificul problematizării e dat de întrebările conflictuale, care cer o altă soluție decît cea obișnuită, care nu-ți dau posibilitatea să soluționezi problema cu un material deja cunoscut sau cu o metodă obișnuită. Uneori pentru a putea considera că putem fi în fața unei probleme trebuie să constatăm că sintem în fața a cel puțin două posibilități, dacă nu mai multe, de a soluționa situația conflictuală față de anumite propoziții date.

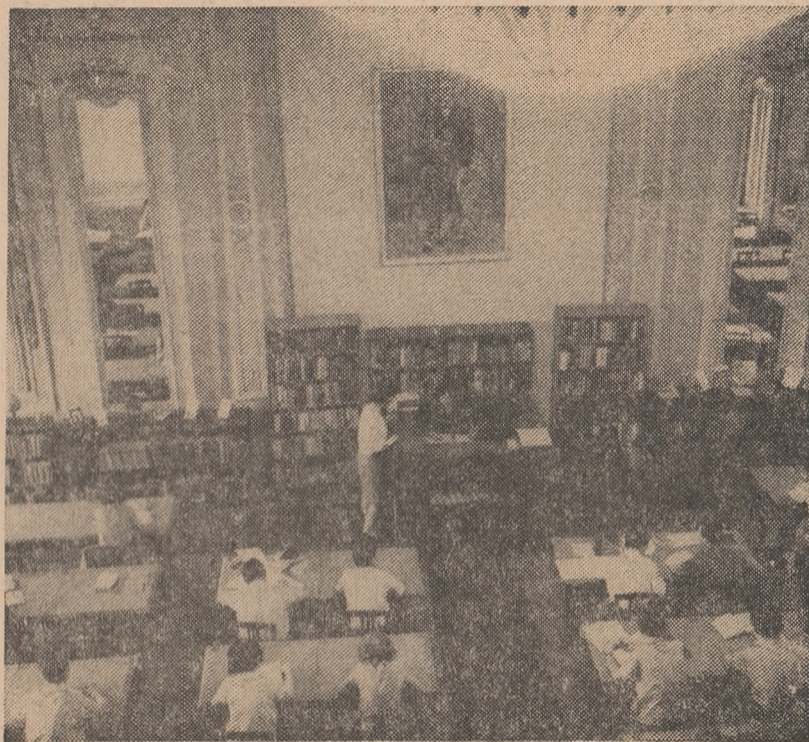
În lecțiile de filozofie, fie în predare, fie în dezbateri, problema este un cadru mental tensional, plin de nedumeriri, controverse, care suscită confruntări de opinii. Ținînd seama de toate acestea, am plecut de la ipoteza că introducerea problematizării în lecții și în activitățile cu elevii va spori interesul acestora și va crește eficiența învățării. Preocupat să-mi verific ipoteza în practică am investigat diferite posibilități pe care mi le ofereau lecțiile de istoria filozofiei și lecțiile de filozofie marxistă pentru aplicarea acestui principiu, metodă și procedeu al problematizării. Situațiile de problematizare nu au apărut la tot pasul, dar ele abundă în lecțiile sau paragrafele de teoria cunoașterii, în problematica dialecticii, a materialității lumii, a societății etc. Astfel am cerut elevilor să recunoască necesitatea ascunsă sub aparența contingenței sau să sesizeze contradicția dintre fenomen și esență, empi-

ric și rațional, esențial și neesențial, formă și conținut, imagine și noțiune etc. În aceste probleme elevii sint puși în fața unui conflict care se naște între datele lor de observație, între bunul simț și teoria la care au ajuns gînditorii și oamenii de știință. E vorba, îndeosebi, de conflictul dintre cunoașterea comună și cunoașterea filozofică. De fapt, trebuie remarcat că filozofia prezintă anumite **afinități** cu problematicul prin însuși obiectul ei care începe cu mirarea, ca și prin paradoxurile și antinomiile pe care le descoperă în cunoaștere. Numai prin problematizare am putut să-i învăț efectiv pe elevi să învețe să gin-

dească. Am observat că problematizarea realizează **motivația** afectivă și volitivă, trezește interesul, curiozitatea, atenția, le dă emoții, stimulează efortul intelectual, declanșează spiritul combativ. Problemativul ca metodă modernă, activă, e strîns legat de **euristic** și de **descoperire**. Astfel, în lecțiile de istoria filozofiei le cer elevilor să soluționeze probleme ca: De ce concepția materialistă a milezienilor pe care o cunoșteau, era revoluționară la vremea ei, iar azi o considerăm materialist naivă și dacă vreți, banală? Elevii trebuie să găsească singur comparația milezienilor cu mitologia lui Hesiod, de pildă, pentru ca apoi să răspundă la întrebare. Tot astfel de probleme le pun elevilor cînd îi întreb de ce „deismul” sau „teoria dublului adevăr” erau idei progresiste la Dimitrie Cantemir și ele nu mai sint astăzi? Elevii trebuie să analizeze singuri conținutul acestor idei, apoi să găsească termenii de comparație cu ideile dominante în acea epocă pentru a soluționa întrebarea. Elevul care-mi răspunde că D. Cantemir afirma că „toată știința din povăța simțurilor se naște” este pus în continuare să explice prin ce era această poziție progresistă și chiar revoluționară pentru acel timp la noi? Elevul trebuie să descopere și să rezolve contradicția dintre cunoașterea sensorială și „cunoașterea”

Prof. VALDEMAR POPA

(Continuare în pag. a VII-a)

Biblioteca centrală de stat, București: Atmosferă de studiu

MUNCA

în

gândirea

premarxistă

Termeii om și muncă se cer gândiți concomitent. Engels a arătat magistral „Rolul muncii în procesul de transformare a maimuței în om”, explicând științific antropogeneza: „... trebuie să spunem că munca l-a creat chiar pe om însuși¹⁾. Chiar și formele cele mai primitive de muncă: culesul fructelor, prinderea peștelui, vînatul animalelor — acțiuni menite să asigure obținerea celor necesare traiului — au impus o anumită organizare socială și un anume reflex în conștiința individului și a colectivității. Acțiunea omului asupra naturii, transformarea ei, înseamnă, în același timp, transformarea omului însuși, a conștiinței lui. Activitatea omului de adaptare a lucrurilor din natură în vederea satisfacerii trebuințelor lui, munca, gîndită ca travaliu fizic, se situează înăuntrul legilor mișcării, este expresia nemijlocită a vieții. Cînd programul devenirii unei națiuni „presupune manifestarea polivalentă în cîmpul muncii a fiecărui membru al societății”²⁾, lenea apare, etic, dezgustătoare, iar cel care practică lenea — imoral și antisocial. Colectivitățile umane care nu luptă cu natura, cărora natura li se oferă fără efort, stagnează în evoluția lor, pentru că „munca este în primul rînd un proces între om și natură, proces în care omul efectuează, reglementează și controlează prin acțiunea sa proprie schimbul de materii dintre el și natură” (Marx), activitate în urma căreia energiile naturii sînt transformate în energii ale culturii. Unii antropologi au idealizat organizarea socială a indienilor Sunis din preeriile Noului Mexic, care nu cunosc:

Liceul „23 August”, București: Concentrarea, precizia se învață o dată cu disciplina muncii

lupta, dușmănia, ura, cărora natura (clima blîndă și vegetația abundentă) le oferă hrană și adăpost fără a-i sili să trudească pentru ele. Progresul omenirii s-a realizat în luptă cu natura și prin conflicte sociale: culturile superioare au apărut pe pămîntul ud de sudoarea și sîngele sclavilor. Acestora pentru prima dată li se măsoară activitățile de muncă și tot lor, pentru prima dată, li se cere să muncească, indiferent de oboseală, pînă la istovire. Odată cu munca sclavilor apar și activitățile care nu sînt muncă fizică, singurele care oferă prestigiu social: activitățile spirituale rezervate stăpînilor de sclavi. În Grecia antică, precum și în toate societățile sclavagiste, stăpînilor de sclavi li se rezervă în exclusivitate activitățile spirituale, corpul este modelat prin activități libere, prin practicarea sportului, în vederea purtării armelor. În schimb, sclavilor li se impune a se servi de corpul lor numai ca unelte de muncă.

Înainte de extinderea sclavagismului și a consolidării democrației sclavagiste, munca liberă este glorificată. În poema sa di-

dactică „Munci și zile”, Hesiod dă formă artistică unitară oracolelor și preceptelor formulate în folosul muncii, preamărind frumusețea ei. În conștiința epocii presclavagiste este lăudat omul care umple zilele cu munci, nu cu plăceri. Odată cu consolidarea sclavagismului, în conștiința teoretică a epocii apar însă puternice accente de dispreț față de muncă. Platon (429—347 î. e. n.) atribuie înțelepciunea numai guvernatorilor, elitei conducătoare, care se bucură de privilegiul răgazului de a filozofa. Idealul organizării statului, oglindit în „Republica”, în afara guvernatorilor și a războinicilor; presupune existența unei mari mase de oameni ocupați cu obținerea mijloacelor de trai pentru toată societatea, pentru care virtutea cardinală trebuie să fie doar „înfrînarea”, supunerea. Nici în concepția lui Aristotel (384—322 î. e. n.) munca nu este demnă de omul liber; ea „nu-i înalță gîndirea” și nici „nu-i obișnuiește cu faptele vir-

SEPTIMIU CHELCEA

(Continuare în pag. a IV-a)

tuții" (politica). Fizele și spiritual, stăpînul de sclavi este superior sclavilor. Abia mai târziu s-a înregistrat în conștiința teoretică faptul că munca îl scapă pe om de robia naturii și îl desăvîrșește spiritual. Hegel, așa cum se știe, a definit relația stăpîn—sclav în alți termeni: doi oameni liberi și egali s-au luptat între ei. Rezultatul: unul a devenit stăpîn, celălalt sclav. Avantajul spiritual a trecut însă de partea sclavului, care a crescut prin faptul muncii, în timp ce stăpînul lui s-a atrofiat spiritual, putrezind în starea de stăpîn.

În Evul mediu, munca continuă să fie disprețuită, considerată un chin și, sub influența religiei, o consecință a „păcatului inițial”. Anunțind zorii renașterii, reformatorii religiei dau o valoare pozitivă muncii. **Martin Luther** (1483—1546) elogiază munca: „Omul este pentru muncă născut, așa cum pasărea este născută pentru a zbura”. În sec. al XV-lea, într-o lucrare de largă circulație (**Imitatio Christi**) îndemnul la muncă este evident: „De ce cauți liniștea, cînd tu pentru muncă ești născut?” De aici pînă la principiul adoptat de reformă: „Cine nu vrea să muncească nu trebuie nici să mănînce” nu este decît un pas.

Schimbarea teocentrismului cu antropocentrismul, produsă în Renaștere, surprinsă de un filozof român în termenii: pînă la Renaștere, omul cerea scuze în fiecare zi lui Dumnezeu că există, de la Renaștere încoace Dumnezeu este obligat să ceară omului, în fiecare zi, scuze că există, înseamnă afirmarea unui tip nou de om, caracterizat prin: autonomie, curiozitate nelimitată, setea de a deveni stăpîn al naturii, interes, totul mișcîndu-se în funcție de voința lui titanică și de trebuințele lui. Fr. Engels caracteriza Renașterea ca pe o epocă „care avea nevoie de titani și care a creat titani”. De la Renaștere și pînă azi, știința, tehnica, ordinea de stat, arta, într-un fel sau altul, pornesc de la om și sînt pentru om. Cultul lui Dumnezeu este înlocuit cu un cult mult mai înălțător, al omului producător de valori, al muncii.

În gîndirea socialiștilor utopici, ideea transformării chinului muncii în bucurie a muncii este centrală; căile de atingere a acestui scop nobil sînt diferite. **Thomas Morus** (1480—1535) relatînd „Despre cea mai bună formă de organizare a statului și despre noua insulă „Utopia” (1516) propune reducerea generală a timpului de muncă la 6 ore pe zi. Timpul liber al celor din „Utopia” este dedicat cultivării spiritului, beletristicii. Credința în puterea de umanizare a artelor însoțită de o critică virulentă a inechității sociale, iz-

vorite dintr-o nedreaptă diviziune socială a muncii, este definiția pentru socialiștii utopici. Oricît de puternică ar fi însă această critică ea nu merge pînă la rădăcina lucrurilor: nu atinge raporturile de proprietate, nu indică schimbarea poziției față de mijloacele de producție, ea fiind singura cale de a transforma munca în bucurie.

Claude Henri de Saint-Simon (1760—1825) sintetizează critica nedreptei orînduirii sociale cu utopia cea mai desăvîrșită de a include pe muncitorii și pe conducătorii (stăpînii) producției în aceeași clasă, a industriașilor, opusă „celor ce trîndăvesc”. Propovăduind un stat al celor ce muncesc, Saint-Simon promovează înnoirea tehnică, sporirea productivității ca principala cale de atingere a bunăstării generale, a bucuriei de a munci.

Charles Fourier (1772—1837), arătînd că de muncă depinde viața noastră, propune soluții pentru transformarea caracterului muncii prin schimbarea relațiilor de muncă. Pentru a înlătura chinul

și pentru a deveni munca bucurie, Ch. Fourier propune renunțarea la salariu în favoarea obținerii unor „dividente” corespunzătoare „cheltuielilor de capital” și „de talent”. Monotonia muncii, cauză a insatisfacției, este combătută prin rotația zilnică, la intervale nu mai mari de o oră și 30 de minute a muncitorilor în diferite locuri de muncă. Toate muncile se vor realiza în echipe alcătuite la libera alegere a muncitorilor, în așa fel încît în cadrul echipei, ca și între echipe, să existe o desăvîrșită armonie. Locul de muncă, în viziunea lui Fourier, trebuie să reflecte și să sporească bucuria muncii. Artiștii sînt acum chemați să umanizeze munca, să aducă elogiul Omului și Muncii.

¹⁾ Marx — Engels, Opere, vol. XX, București, Editura politică, 1904, p. 486.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la Conferința Națională a P.C.R., București, 1971, Editura politică, p. 25.

Atenție, îndeminare, operativitate. Sînt trăsături pe care le cultivă școala noastră, integrată puternic în fluxul producției

Educația moral-cetățenească prin lecțiile de istorie

Formarea omului nou al societății înaintate, sarcină de căpetenie a școlii, se asigură, într-o măsură hotărâtoare în etapa actuală, prin realizarea educației moral-cetățenești a tineretului în cadrul procesului de învățămînt. Îmbogățirea prin muncă creatoare a patrimoniului național, sporirea și perfecționarea continuă a deprinderilor de muncă profesională, a eticii profesionale, promovarea echității socialiste, abnegația și spiritul de sacrificiu puse în slujba societății, părți componente ale educației moral-cetățenești, stau în centrul preocupării educatorilor. În ansamblul planului și al programelor școlare, întreaga activitate educativă concurează la realizarea acestor sarcini. Științelor sociale ce se predau în școală le revine, pe această latură, un rol deosebit de important. Prin conținutul lor, ele pun în contact nemijlocit tineretul școlar cu cunoașterea istoriei societății, a legilor dezvoltării societății, a luptei pentru progres, pentru bine, pentru adevăr, a promovării ideilor înaintate, a cunoașterii rolului marilor personalități, a luptei proletariatului pentru instaurarea unei lumi fără exploatare. În cadrul lecțiilor se revelează trăsăturile moral-educative și cetățenești tipice societății pe diferitele ei trepte de dezvoltare, se pun bazele educației moral-cetățenești a tineretului.

Locul studiului istoriei și în special al istoriei poporului nostru este delimitat de sfera cunoașterii concrete, faptice a activității omenești. Conținutul educației moral-cetățenești se realizează la lecțiile de istorie pornind în mod obligatoriu de la interpretarea științifică a fenomenelor prin prisma învățaturii materialist dialectice. Selectarea materialului factual, în măsura în care acesta oglindește mai tipic și mai concludent trăsăturile fundamentale ale societății, va facilita realizarea sarcinilor educative ale lecțiilor de istorie.

Istoria poporului nostru oferă nenumărate exemple care pot și trebuie să fie valorificate în activitatea educativă. Acestea se popularizează în jurul unor idei și probleme fundamentale ale studiului istoriei. Marea varietate a evenimentelor istorice se grupează sistematic și accesibil pentru elevi dacă sînt prezentate în cadrul acestor idei și probleme. Astfel, o contribuție importantă la înfăptuirea educației moral-cetățenești o are formarea la

elevi a convingerii despre rolul istoric, măreț, pe care l-a avut poporul nostru de-a lungul timpului în lupta pentru progres, pentru libertate, pentru independență, pentru apărarea civilizației umane. Capitulul luptei antiotomane, bunăoară, face din poporul nostru nu numai un apărător al independenței sale, ci și un factor hotărîtor al salvării civilizației europene. Evenimentele istorice ale acestei epoci care se extind în spațiu și timp pe arii ce depășesc cu mult hotarele țărilor noastre, dau un curs propriu istoriei generale a Europei răsăritene și sud-estice. Prin rolul istoric pe care l-a avut în această perioadă, poporul nostru se situează între popoarele cu o istorie măreață. În contextul evenimentelor din această perioadă se manifestă conștiința unității poporului român, care, în condiții favorabile ce vor apărea mai tîrziu, va impulsiunea ideea de unitate națională.

Cunoașterea valorilor culturale, a năzuințelor și a luptei poporului nostru pentru o viață mai bună, contribuie la educația tineretului în spiritul mîndriei de neam și a prețuirii patrimoniului făurit de înaintași, stimulînd, în același timp, dorința de afirmare prin muncă.

Vom contribui la educarea patriotică a tineretului școlar prin studiul istoriei dacă îi vom putea menține viu și permanent interesul pentru cunoașterea sa. Acest lucru comportă o înaltă tinută științifică în predare și o preocupare permanentă pentru înțelegerea problemelor de mare însemnătate istorică ale poporului nostru.

Educația moral-cetățenească a tineretului se realizează mai ales prin studiul mai aprofundat al istoriei moderne și contemporane. Apariția pe scena istorică a proletariatului român și lupta lui permanentă împotriva regimului de exploatare burghezo-moșierească, consecvența revoluționară în această luptă condusă de organizațiile muncitorești, participarea hotărîtoare a muncitorimii la înfăptuirea marilor evenimente contemporane ale istoriei poporului nostru, sînt tot atîtea elemente de cunoaștere pe baza cărora se realizează educația tineretului.

Edificatoare în această privință este istoria revoluționară a mișcării socialiste și muncitorești din țara noastră în ultimele decade ale sec. XIX. Evocînd, bunăoară, scrisoarea elogioasă adresată de

Fr. Engels socialiștilor români din Iași, vom face ca elevii să înțeleagă mai bine pătrunderea concepției marxiste în mișcarea socialistă din România. Caracterul revoluționar al socialismului se exemplifică convingător cu lectura programului primului partid socialist din România. Rolul activ al proletariatului român în actul de desăvîrșire a unității statului național român, situează clasa muncitoare pe primul plan în înfăptuirea mărețelor idealuri ale poporului nostru. Lecțiile despre lupta eroică a clasei noastre muncitoare condusă de P.C.R. împotriva regimului burghezo-moșierească, a fascismului, subliniază trăsăturile puternice de caracter ale luptătorilor comuniști. Conducerea de către partid a revoluției noastre populare și socialiste, marile realizări ale epocii construirii socialismului în țara noastră generează atașamentul nelămurit al tineretului față de cauza socialismului și a comunismului în ansamblul lor, aceste lecții își aduc o contribuție esențială la făurirea educației moral-cetățenești a tineretului.

Prin conținutul ei, istoria poporului nostru este un șir de fapte eroice. Confruntat în permanență, de-a lungul timpului, cu lupta pentru păstrarea ființei sale etnice, cu lupta împotriva exploatării lăuntrice și a amenințărilor dinafară, poporul român a supraviețuit printr-un efort exemplar de luptă. Unitatea națională, afirmarea și păstrarea suveranității, cuceririle socialismului, sînt tot atîtea înfăptuiri eroice ale poporului nostru, a căror cunoaștere contribuie în mod hotărîtor la educarea tineretului. Așa cum se menționa în cuvîntarea secretarului general al P.C.R., la consfătuirea cadrelor didactice care predau științele sociale în învățămîntul superior, legarea istoriei patriei de problemele ei fundamentale face din aceasta un „factor esențial de educație patriotică, de dezvoltare a sentimentului de răspundere față de soarta națiunii noastre socialiste, a hotărîrii ferme a tuturor tinerilor de a-și închina toată energia, eelanul, puterea de muncă și chiar viața dacă va fi necesar, înfloririi și apărării patriei“.

Cu toate încercările metodologice ce s-au întreprins până acum, fără să atingă fondul problemei, concepția, se perpetuează aceleași consecințe: nesiguranța și descurajarea, imitația și fotografismul, uscăciunea liniară și decolorarea, ignorarea aspectelor de limbaj, de expresie plastică, dezinteresul „spontan” față de desen în pragul pubertății, la elevii din clasele a VII-a și a VIII-a etc., etc.

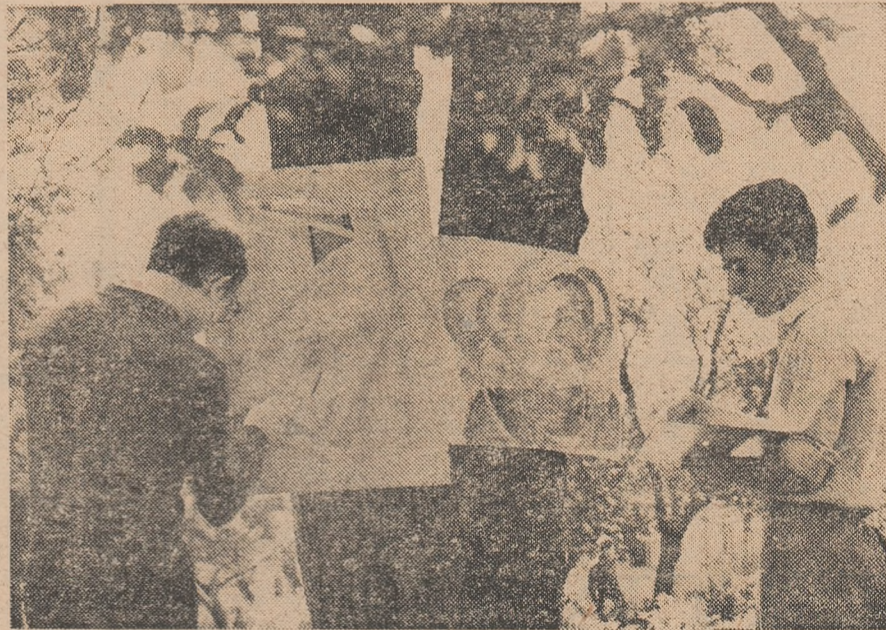
Frământări și căutări de mai mulți ani, experimente începute cu copii de diferite vârste și continuate prin unul mai recent, la clasa I a Școlii generale nr. 160 din București, cu amabilitatea și sprijinul efectiv al institutoarei Leontina Stroe, mi-au determinat o optică opusă celei actuale, concretizată într-un sistem în care sala de clasă să devină atelier de emulație creatoare, iar profesorul să fie participant, nu spectator.

În ce constă specificul ei?

Pe scurt: studiul (și nu predarea) artelor plastice să înceapă, încă de la grădiniță, cu antrenarea logică, dialectică a funcțiilor perceptive ale simțurilor, cu deosebire ale acelor care alimentează „gândirea vizuală”, deci cu culoarea (forma urmînd a fi înțeleasă treptat, organic, prin culoare) și, simultan, sincronizarea și completarea percepțiilor vizuale cu modelarea tactilă, totul într-o eventuală ambianță sonoră care să deștepte și să întrețină o stare sufletească adecvată.

Concret, programul de studiu, început neapărat la 4—5 ani și încheiat la sfîrșitul școlii generale, ar trebui să cuprindă două cicluri: a) pînă în clasa a V-a; exerciții — joc de descătușare nelimitată a înclinației native pentru culoare, forme fabuloase și ornament, facilitată de întrebuițarea unor tehnici și mijloace practice variate și accesibile, ca: tempera, guașa, acuarela, modelajul, colajul, montajul, monotypul, jocul japonez al celor șapte figuri, săculețul cu hîrtii și textile colorate; b) după clasa a V-a: consolidarea descoperirilor sensibilității prin travaliu complementare de descifrare a celor trei limbaje plastice (culoare, linie, volum), privind: **compoziția** (contraste naturale, armonii, ritmuri, modulări — de culori, de linii, de forme structurale, de volume) **stilurile** (pictural, grafic, sculptural, decorativ, arhitectural-monumental) și **tehnicile lor specifice**. În acest ultim ciclu, pe lîngă procedeele tehnice folosite în ciclul anterior, s-ar putea practica: tușul, laviul, pastelul, pictura, zgrăfitofilia, xilogravura (eventual, și gravura pe metal și pe linoleum), metaloplastia, imprimeul textil, modelajul în lut sau în alte materiale, proiectul de vitraliu, de mozaic, de ceramică, de grafică publicitară (machete), de obiecte ambientale etc.

Prof. ION. N. SUSALĂ
Școala generală nr. 198
București

culoarea?

fundamental; se cere (și rămîne reponderentă) redarea conturului, nuanța culorii (percepție prioritară onto- și filogenetic), iar pe baza acestei cerințe, și ca imaginea să fie realizată (reprezentarea) să fie identică cu cea percepută, de cele mai multe ori imediat. Acest punct de vedere a creat impresia că numai valoarea ideografică a liniei este adecvată conceptului de desen a obiect de cultură generală. Disciplina noastră, predată fiecărei generații timp de circa zece ani, nu asigură minimul de cultură plastică, de bun-gust, tuturor elevilor, indiferent de dotația și vocația fiecăruia. Din multitudinea de genuri, tehnici și viziuni artistice, „desenul” a fost constrîns să folosească numai pe cele considerate curate, din supoziția că n-ar fi o disciplină de laborator (atelier) ca altele.

firească în învățămîntul limbilor străine

— Elevii de la clasele de matematică și fizică, proveniți de la diferite licee din oraș și județ, care au studiat o anumită limbă modernă, n-o mai pot continua la liceul nostru, pentru că nu avem clase cu acea limbă. Sînt și cazuri în care avem clase, dar pentru 2—3 elevi nu se poate aranja orarul în așa fel ca ei să poată asista la ore. Direcția școlii a luat decizia ca ei să studieze singuri, îndrumați de profesorul de specialitate, și să fie examinați la sfîrșitul trimestrului.

— Se aprobă cu prea multă ușurință transferările în cursul anului de la o limbă modernă la alta pe baza unui așa-zis examen de diferență, descompletînd în felul acesta trupele formate la începutul anului școlar. (Unii elevi văzînd că nici limba pentru care au cerut aprobarea nu e mai ușoară, revin cu cereri de a se reîntoarce la limba de

la care au plecat. În acest fel se ajunge uneori la situații confuze. În aceeași rubrică și în același trimestru, la același elev figurează note de la 2 limbi străine — rusă, franceză etc. Ce reprezintă media în astfel de cazuri?)

— S-au format grupe de elevi din 2 clase cu profil diferit (real-uman), cu programă diferită și număr de ore diferit (3—2). Profesorul care lucrează cu o astfel de grupă vede că o dată pe săptămînă îl pînesc elevii clasei care are numai 2 ore prevăzute în programa de studii, ceea ce este în dauna procesului de învățămînt. Trebuie găsită o reglementare.

Aș propune ca pe viitor la o școală să se studieze cel mult două limbi moderne, iar diversificarea să se facă în cadrul orașului. Să existe unele licee cu limbile rusă-engleză, altele cu franceză-engleză, rusă-franceză etc. În acest fel, un elev venit din alt oraș se va înscrie la

liceul unde se predau limbile studiate de el, iar elevii care repetă clasa sau care au întrerupt cursurile, vor găsi chiar la același liceu clase adecvate. Aș propune, de asemenea, ca autoritățile școlare să nu dea aprobări de transfer de la o limbă modernă la alta decît în cazuri excepționale și numai la începutul anului școlar, iar examenele să se țină cu toată seriozitatea.

Din discuții avute cu colegii din alte orașe, reiese că astfel de situații se întîlnesc peste tot. Cu atît mai necesară și urgentă este, așadar, rezolvarea lor.

Aceasta se impune și pentru a degreva profesorii de limbi străine de rezolvarea unor probleme administrative spre a-și putea îndrepta atenția și eforturile spre probleme de conținut, cum ar fi modernizarea predării, metode și procedee noi, studii de specialitate, dotare etc.

Prof. ANTOINE BICA
Arad

Venind în întîmpinarea interesului manifestat de profesorii de geografie, biologie și istorie din județul Ilfov pentru cunoașterea Dobrogei, a trecutului istoric, a peisajului și transformărilor contemporane din această unitate fizico-geografică, Casa corpului didactic a județului Ilfov cu sprijinul sindicatului învățămînt și în colaborare cu filialele societăților de științe geografice, biologie și istorie din județ, a organizat o excursie științifică și de documentare în zilele de 11 și 12 noiembrie 1972 pe următorul traseu: București, Călbărași, Ostrov, Murfatlar, Constanța, Histria, Tulcea, București.

Observațiile efectuate pe parcurs la profilele geologice de la Murfatlar și faleza Constanța, în unitățile economice (stațiunea experimentală viticolă Palas), la monumentele istorice Adamclisi și Histria, precum și informațiile primite au dus la cunoașterea dezvoltării paleogeografice a Dobrogei, a structurilor geologice și proceselor și fenomenelor fizice și economico-geografice din această zonă, a trecutului istoric îndepărtat sau a etapelor de dezvoltare a societății omenești pe aceste meleaguri.

Conducerea științifică a fost asigurată de asistentul universitar Basarabeanu Nicolae de la Facultatea de geografie și dr. Nedelcu Eugen de la Facultatea de biologie din București. (Prof. Aurel Popescu).

În Timisoara, pe lîngă Liceul „C. Diaconovici Loga” din localitate a luat ființă încă o microîntreprindere școlară. Această „întreprindere” numără peste 100 de „angajați” — adică toți elevii liceului. În județul Timiș, aceasta este cea de a treia microîntreprindere școlară condusă și organizată de elevi.

Recent, la Tirgoviste, s-a desfășurat cea de a treia ediție a Festivalului național de poezie al elevilor, „Testament literar”, organizat de Comitetul municipal de cultură și educație socialistă — Tirgoviste, Comitetul municipal U.T.C. Tirgoviste și Societatea literară a elevilor din Tirgoviste, „Alexandru Vlahuță”. Au participat reprezentanți ai cinaclurilor și societăților literar-artistice ale elevilor din 25 de județe ale țării, profesori, reprezentanți ai revistelor „Viața românească” și „Vatra”, reprezentanți ai C.C. ai U.T.C. Cu acest prilej, au avut loc cîteva manifestări cu caracter cultural-artistice și social-politice, dintre care consemnăm: vizitarea platformei industriale tirgovistene, recitalul de poezie „Laudă României socialiste”, care a avut loc la Clubul petrolistilor, inaugurarea expoziției „Din activitatea publicistică a elevilor din țara noastră” etc. În același cadru s-au desfășurat și lucrările dezbaterilor: „Locul revistelor școlare în viața elevilor”, „Aportul plasticienilor la realizarea revistelor și antologiilor școlare”, și „Sensurile majore ale creației literare în lumina documentelor Conferinței Naționale a partidului din iulie 1972”.

Cei 355 de elevi din anii I, II și III ai Liceului nr. 2 din Medgidia au prestat, în această toamnă, 12.555 zile muncă, la care se adaugă și cele 976 zile realizate de elevii anului IV în cele 8 duminici cînd s-au deplasat la cîmp. Elevii noștri, sub directa conducere a profesorilor lor, au obținut rezultate notabile: au recoltat 300 tone de struguri, au sortat alte 10 tone, au cules porumbul de pe 25 ha și au încălecat în autocamioane 200 de tone, au scos din pămînt 10 tone de cartofi și 10 tone de morcovi, au ajutat și continuă să ajute în munca lor pe țărani cooperatori ai Uniunii intercooperatiste Medgidia sau pe muncitorii I.A.S. Medgidia. (Prof. Virgil Mocanu, Liceul nr. 2, Medgidia).

În luna mai a anului 1930 un mînunchi de dascăli și elevi din satul Rafaila, județul Vaslui, înflăcărați de ecoul Unirii Transilvaniei cu România au sădit un stejar simbolic. În documentul consemnat atunci, entuziaștii învățători și-au mărturisit sentimentele care i-au îndemnat la plantarea stejarului unirii. Și stejarul a intrat în istoria școlii din Rafaila. În mai 1970, la împlinirea a 40 de ani de la sădirea arborelui, care poartă acum inscripția „Stejarul Unirii Transilvaniei cu România, 1930—1970”, noile generații de educatori și elevi au preluat îngrijirea lui pentru a-l încredința, ca simbol al dragostei de patrie, urmașilor (Prof. Gheorghe Istrate).

Pionierii Școlii generale nr. 204 din sectorul 7 s-au întîlnit de curînd cu dramaturgul Mihail Davidoglu. Acțiunea a fost organizată de consiliul pionierilor, avînd în frunte pe tov. comandant instructor, Mihail Hoară, și vicepreședinta consiliului, Veronica Grigorescu, cu scopul de a realiza o legătură nemijlocită între pionieri și reprezentanții literaturii noastre. După ce scriitorul Mihail Davidoglu a prezentat pionierilor cîteva episoade din activitatea sa de creație, a răspuns întrebărilor adresate de pionieri. La sfîrșitul întrunirii dramaturgul a acordat autografe pionierilor pe ultima ediție a volumului său de teatru. (Prof. V. Grigorescu).

Abonați-vă pe anul 1973 la revista „Tribuna școlii”. Prețul unui abonament pe 12 luni este de 52 lei, pe 6 luni de 26 lei, pe 3 luni de 13 lei.

Ceva despre logica programelor de geologie

Față de manualele de geologie mai vechi (1964), noul manual se remarcă că printr-o mai mare sistematizare și concizie.

Am propune, ca la următoarea reeditare a manualului să se insiste mai mult și asupra importanței economice a diferitelor minerale și roci, localizării zăcămintelor respective în țara noastră, metodelor și perspectivelor științifice de exploatare și utilizării lor în diferite ramuri ale industriei, în prezent și în viitor.

Capitolul „Elemente de geologie istorică” are evident însușiri metodologice, dar secvențele vieții în diferitele ere nu pot fi, după actuala programă, decit înregistrate mecanic în mintea elevilor, deoarece ei nu au bagajul de noțiuni necesare din domeniul botanicii și zoologiei pentru a înțelege semnificația caracterelor pe care le prezintă fosile ca Walchia, Voltzia, Dipnoi etc.

Paleogeografia diferitelor ere, fiind de fapt cadrul tabloului vieții, și-ar găsi un loc mai potrivit înaintea paginilor în care sunt prezentate formulele de viețuitoare.

Problematika geologiei dinamice ar trebui să-și găsească și ea locul în programă și în manual, fiind necesară să constituie o reală temelie pentru formarea concepției materialist-dialectice.

Tema evoluției vieții, cuprinsă în cadrul geologiei istorice, spre a putea fi înțeleasă, ar trebui tratată în ultima parte a ciclului liceal, așa cum a fost și până acum, separînd-o eventual de paleogeografie și stratigrafia propriu-zisă.

Prof. emerit CEZARA POPOVICI
București

O propunere

Dezbaterile organizată de revista „Tribuna școlii” privind nivelul de realizare a manualelor școlare pentru clasele I—IV în scopul continutelor îmbunătățiri, este o acțiune binevenită, care a reușit să trezească un interes deosebit în rândul învățătorilor.

Sînt întru totul de acord cu aprecierile dumneavoastră că „se impune o mai rațională distribuire a materiei”.

Consider că, pentru atingerea scopului propus, nu sînt suficiente nu-mai aprecierile sau criticile, sesizările sau constatările, se simte nevoia unor măsuri concrete, care să ducă la eliminarea aspectelor negative arătate de colegii noștri, atît cu privire la programele școlare, cît și la conținutul și modul de prezentare a manualelor de aritmetică pentru clasele I—IV.

Ca autoare a „Aritmeticii” de clasa a III-a, aș fi interesată să cunosc și alte observații privind manualul ediția 1972.

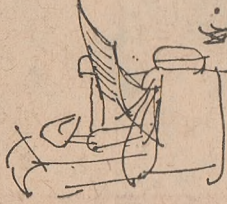
Pentru a reveni la cele discutate de tovarășii învățători de la Școala generală nr. 15 din orașul Buzău, propun ca forurile competente să organizeze la nivelul editurii didactice și pedagogice o înfățișare cu autorii manualelor puse în discuție, la care ar fi bine să participe atît colectivul care se ocupă de elaborarea programei școlare la obiectul respectiv, cît și reprezentanții editurii.

Cu acest prilej s-ar confrunta părerile, s-ar cunoaște toate sesizările și propunerile, s-ar putea trece la o revizuire eficientă a manualelor școlare, pentru a corespunde mai bine noilor cerințe.

Inv. EUGENIA COVĂCEANU
Școala generală nr. 1, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, jud. Bacău

Educația patriotică

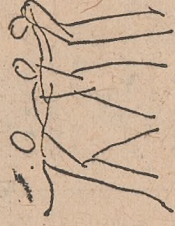
Pentru copilul de vîrstă școlară mică, patria înseamnă: familia,

orașul sau satul natal, nașura cu care vine în contact, limba pe care o vorbeste, realitățile sociale ce-l înconjoară. Formarea conștiinței patriotice la această vîrstă se realizează pe baza unor reprezentări simple despre mediul înconjurător precum și pe baza sentimentelor și

diferitelor impresii provocate de contactul nemijlocit al copilului cu realitatea.

În lecția de dezvoltare a vorbirii, cuprînzînd poezia „Tatăl meu” de V. Porumbacu, se prezintă o complexitate de elemente, cu o deosebită forță educativă și patriotică: cunoașterea diferitelor aspecte ale muncii, cultivarea respectului față

de muncă și față de cei ce muncesc pentru îmbogățirea și înfrumusețarea țării noastre. Sarcinile educative și instructive legate de această lecție le-am dus la îndeplinire organizînd vizite la șantiere de construcții, în atelierile unor cooperative meșteșugărești etc.

Dragostea de patrie se întregeste și prin cunoașterea realizărilor mai însemnate ale scriitorilor, pictorilor, oamenilor de știință din țara noastră. Pentru cunoașterea pictorilor români și a operelor lor, am vizitat Expoziția de artă din Cluj și am proiectat cîteva diafilme cu cele mai valoroase creații ale artiștilor plastici români.

O contribuție însemnată la formarea interesului față de viața socială o aduce înțelegerea de către copii a semnificației celor mai mari sărbători ale poporului nostru: 23 August, 24 Ianuarie, 30 Decembrie. În împlinirea celei de-a 25-a aniversare a republicii, în acest an școlar avem posibilități multiple de a scoate în evidență realizările P.C.R. pe drumul socializării. În acest scop, atît în planificarea calendaristică a sarcinilor didactice cît și în planul de activitate al deșantamentului cl. a II-a, am programat o multime de acțiuni cu caracter patriotic: „Cea mai frumoasă clasă” (îngrijirea și înfrumusețarea clasei); „Să ne cunoaștem orașul natal” (turul orașului Cluj); „Pe urmele strămoșilor noștri” (vizită la Muzeul de istorie) etc.

Inv. AURELIA PIRLEA
Școala generală nr. 4, Cluj

LEGISLATIVE

larizați ca învățător categ. I gradul I, așa cum s-a precizat prin aceleași instrucțiuni (dar tot cu norme de 24—30 ore săptămînal).

Dispozițiile din circulara sus-menționată privind salarizarea ca învățător cu grad didactic se aplică și în cazul celor care au fost trecuți la clasele V—VIII în funcția de institutor la clasele I—IV.

Dan Cristel — Școala profesională Filipeștii de Pădure, jud. Prahova: Personalul didactic angajat în primul an de învățămînt după absolvirea studiilor (pe baza repartiției) primește concediul de odihnă cu durata integrală dacă a deșus activitate la catedră în întregul an școlar. Întrucît nu ați deșus activitate, în anul școlar 1971—1972, decît o perioadă de 3 luni, datorită efectuării stagiului militar, aveți dreptul numai la un concediul de odihnă de 15 zile lucrătoare. În restul intervalului de timp cuprîns între 1 iulie și 31 august, prestații activitate în școală, fiind retribuit cu salar tarifar.

În cazul în care nu ați efectuat integral cele 15 zile lucrătoare, diferența vi se poate acorda în vacanțele școlare de iarnă și primăvară ale noului an școlar.

Paraschivoiu C. Florian — Cîmpulung-Muscel, jud. Argeș: Suplinito-

rii care sînt numiți după data începerii anului școlar (1 septembrie) primesc concediul de odihnă calculat cîte 5 zile lucrătoare pentru fiecare lună integral servită.

Dacă acești suplinitori au fost angajați pe întregul an școlar (adică pînă la 31 august), ei vor efectua concediul de odihnă convenit, urmind ca în restul intervalului de timp cuprîns între 1 iulie—31 august să primească salariul tarifar, la fel ca și titularii care — din diferite motive — nu au dreptul la concediul integral de odihnă.

Docea Dana — Alba Iulia, jud. Alba: Timpul cît ați funcționat ca pedagog, înainte de a intra în facultate, nu vi se consideră la vechimea în învățămînt, deoarece nu aveți studii care să vă dea dreptul să îndepliniți o funcție didactică. Ca urmare, după numirea dv. în învățămînt ca efect al absolvirii facultății (la 1 septembrie 1971), aveți dreptul să fiți salarizat cu salariul tarifar pentru primul an de activitate și numai după împlinirea celor 12 luni de activitate (la 1 septembrie 1972) vi se cuvenea salariul tarifar pentru anii 2—3, salariu pe care-l veți primi pînă la obținerea defînitivării în învățămînt pe bază de examen.

TH. LEONESCUL

Prof. Otlo Chiriac, Tg. Ocna: „Se dau lucrări scrise trimestriale la fizică, la clasele VII—VIII conform programei de fizică editată în anul 1972, sau nu?”

— Obiectele de învățămînt la care se dau teme trimestriale la clasele V—X ale școlii generale sînt cele prevăzute în Regulamentul școlilor generale, unde fizica nu figurează la clasele VII—VIII. La discuțiile apărînd avute cu colegii dumneavoastră pe această temă ați ajuns, datorită unei lipse de atenție din partea celor care s-au ocupat de reeditarea programei, lăsînd, în continuare vechea repartiție de ore, cu toate că nu se mai dau teze la fizică la aceste clase din anul școlar 1969/1970, de cînd se aplică noul regulament.

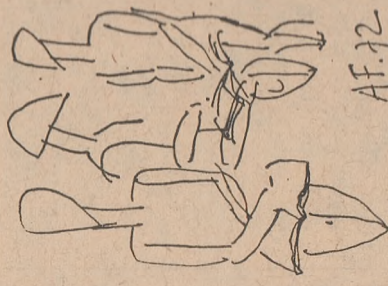
Elena Moldovan, București: Vă înțelegem revolta pe care o manifestați, ca profesoară și mamă, pentru sumele de bani ce se prind de la elevi sub diverse motive: contribuții pentru înfrumusețarea și dotarea școlii, acțiuni ale comitetului de părinți realizate prin elevi, diferite spectacole și publicații impuse elevilor, crearea de fonduri cu anumite destinații și multe alte inițiative care împung părinții cheltuieli suplimentare. Pe lîngă atitudinea greșită a directorului școlii care a tolerat astfel de practici, ați contribuit și dumneavoastră la această stare de lucruri, folosind autoritatea și prestigiul de care vă bucurați în rîndul elevilor și al părinților pentru încasarea acestor sume. Aceste practici sînt străine politicii partidului și statutului nostru care a asigurat toate condițiile pentru gratuitatea învățămîntului de toate gradele și, totodată, cadrul legal pentru realizarea oricăror acțiuni necesare dezvoltării învățămîntului și modernizării lui.

Prof. Natalia Condurache, Iași: Ne întrebați la ce obiecte vor susține examenul de bacalaureat absolvenții secției clasice? Dacă dau obligatoriu examen la limba latină? Dacă textele respective sînt necunoscut sau luate din manual și dacă elevii vor avea acces la dicționar?

— Elevii secției clasice vor susține examenul de bacalaureat la literatura română (scris și oral), una dintre limbile moderne studiate în liceu sau limba latină (scris și oral) și o disciplină la alegere între istoria României, filozofie și socialism științific sau biologie (oral). La limba latină, la proba scrisă și examinarea orală, se va cere candidaților să traducă și să facă analiza gramaticală a unui text studiat din operele scriitorilor prevăzuți în programa de bacalaureat, precum și noțiuni elementare de prozodie și metrică. Altfel la lucrarea scrisă, cît și la proba orală, elevii nu vor folosi dicționare.

În cîrînd va apărea programa examenului de bacalaureat pentru sesiunile anului 1973, pe care o veți putea procura de la chioșcuri și centrele de difuzare a presei.

IOAN BADIU

AF.12

VALORIFICAREA DATELOR STATISTICE DE CĂTRE INSPECTORUL ȘCOLAR

Din multitudinea de date pe care le deține la un moment dat, inspectoratul școlar trebuie să le selecteze pe acelea din care se poate încheia o imagine exactă a etapei pe care o străbate învățământul din județul respectiv, precum și premisa de la care se pleacă în stabilirea celor mai corespunzătoare forme organizatorice și metode de lucru. Care sînt aceste date? Cum pot ele constitui un punct de plecare în efectuarea unor studii asupra fenomenului școlar, în fundamentarea științifică a unor măsuri pe care le întreprinde inspectoratul școlar?

Încercăm să răspundem acestor probleme, folosindu-ne de experiența Inspectoratului școlar al județului Sibiu. Interlocutorii noștri sînt: Alexandru Galea, inspector școlar general al județului Sibiu, Herman Schmidt, inspector școlar șef și Dumitru Gindilă, directorul Casei corpului didactic.

Alexandru Galea: Într-adevăr, situațiile pe care trebuie să le cunoască inspectoratul constituie bilanțul activității noastre și totodată premisa de la care plecăm în alcătuirea planului de muncă. De aceea consider că inspectoratul trebuie să aibă cît mai multe date statistice. Dintre acestea, cele pe care le socotesc indispensabile sînt: efectivul de elevi din școlile de toate gradele, ca să putem stabili în funcție de aceasta necesarul de localuri școlare și cadre didactice, înzestrarea bazei tehnico-materiale a școlilor, situația școlarizării și a frecvenței, situația absolvenților cuprinși și necuprinși în școli post-generale, postliceale, sau producție, situația elevilor la învățătură și a calității cunoștințelor. Ca să nu

mai adaug și alte evidențe, ca cea a bursierilor, internatelor și cantinelor, numărul și efectivul de elevi ai claselor a IX-a și a X-a, evidența exactă a profesorilor și învățătorilor care au obținut grade didactice, a bibliotecilor școlare și așa mai departe.

Red.: Aș vrea să ne arătați în ce mod acestea v-au ajutat în stabilirea unor măsuri menite să contribuie la orientarea și perfecționarea muncii de îndrumare și control.

Herman Schmidt: De exemplu, plecînd de la situația cuprinderii absolvenților clasei a VIII-a și a X-a în școli post-generale am putut alcătui în anul școlar trecut un studiu privind rețeaua școlară la

nivelul județului în perspectivă pînă în 1980. Studiul ne ajută în stabilirea măsurilor concrete pentru încheierea generalizării învățămîntului de 10 ani în județ. Cunoșcînd faptul că posibilitățile de cuprindere în școlile post-generale din județ sînt de peste 90%, ne-am propus ca plan de școlarizare în acest an un număr de 1500 de elevi pentru clasa a IX-a și de 600 elevi pentru clasa a X-a.

Dumitru Gindilă: De asemenea, comparînd numărul absolvenților care s-au orientat spre învățămîntul superior (305) cu cel al absolvenților ce s-au îndreptat spre școli de specialitate postliceală (139) sau cu numărul celor încadrați în diverse locuri de muncă (386), constatăm că cei mai mulți, la sfîrșitul ciclului liceal intră direct în producție. Realitatea confirmă astfel faptul că absolventul liceului de cultură generală trebuie pregătit pentru producție. Inspectoratul școlar a studiat împreună cu directorii școlilor și conducerile întreprinderilor ce patronază școlile din județ posibilitatea obținerii certificatului de muncitor calificat de către elevii liceului de cultură generală.

Herman Schmidt: O situație

exactă trebuie să aibă inspectoratul asupra numărului de elevi neșcolarizați din fiecare localitate. Cunoșcînd cauzele neșcolarizării, acesta poate din timp, acționa în sensul menținerii la școală a tuturor elevilor. Considerăm că avem un număr mare de elevi neșcolarizați. De altfel, oricare ar fi acest număr (în cazul județului nostru 372 de elevi) n-avem dreptul să-l ignorăm, fiind vorba de sarcina realizării în întregime a planului de școlarizare.

Red.: Intrucît nu întotdeauna informațiile primite reflectă exact realitatea, vă rog să-mi spuneți cum vă preocupați de cunoașterea exactă a realităților, și cum se preocupă inspectoratul de promovarea unui stil științific de muncă în efectuarea controlului.

Alexandru Galea: Pornind de la constatarea că inspecțiile frontale iau foarte mult timp prin abordarea tuturor aspectelor muncii instructiv-educative de la o anumită școală, inspectoratul școlar a organizat această formă de control după o nouă concepție: inspectorul va insista în cadrul inspecției aceluiași domeniu în care consideră că există deficiențe în munca colectivului didactic. Rezultatele inspecției sînt trecute apoi într-o fișă care să reprezinte astfel un studiu asupra calității muncii din școala respectivă. De asemenea, inspectorul urmărește dacă deciziile directorului sînt cele mai potrivite (raportate la cauzele ce au generat o anumită situație): dacă nu, va lua el altele, corespunzătoare. În acest fel îndrumarea urmează firesc activității de control.

CORNELIA GÎRMACEA

Notarea stimulativă

Plecînd de la adevărul axiomatic că succesul educației depinde de măsura în care vom ști să descoperim și să ne sprijinim pe elementele pozitive ale personalității fiecărui copil, și dorind să-l cîștige pe elev pentru obiectul său, o altă categorie de profesori, opuși acelorora despre care vorbeam în „Notarea preventivă” sînt la început foarte darnici, notîndu-i pe copii cu vîdită generozitate. Notarea aceasta „stimulativă”, întemeiată pe optimismul pedagogic care trebuie să ne anime pe toți dascălii, nu poate să nu dea roade — zic unii. Și eu cunosc un caz care pledează pentru o asemenea opinie. Cineva a ajuns să învețe limba franceză numai pentru că profesoara îi notase primul răspuns cu un „surprinzător 10” și se simțea de aceea teribil de obligat să satisfacă în continuare „baremul” — cel adevărat. Fire sensibilă, receptase profund semnificația gestului de notare generoasă. A început prin a învăța sistematic, conștiincios și „a sfîrșit” prin a se pasiona pentru limba și literatura respectivă. Dar tactica aceasta docimologică va da sigur greș în cazul unor copii cu altă fire: dac-au obținut o notă ce le asigură oricum promovarea, comoditatea, lenea se instalează de la sine și insuccesele ulterioare la disciplina dată vor fi sigure.

Mulți pedagogi, plecînd de la ideea, de altfel îndreptățită, că prin învățămînt trebuie să obținem maximumul posibil de la fiecare copil în

raport cu posibilitățile de care dispune, susțin că notarea ar trebui făcută în raport cu progresele proprii ale fiecăruia și deloc prin raportare la ceilalți. Cu atît mai mult, cu cît accentuînd latura competitivă prin notare, riscăm să obținem efecte educative nocive: ambiția de a învinge cu orice preț, infatuarea, suficiența și, mai ales, plafonarea. Dar aplicînd aceste precepte în practica sistemului actual de notare ajung să spună: „tu poți mai mult, de aceea, deși meriți 10, îți dau numai 9” sau, dimpotrivă, „efortul și progresele pe care le-ai făcut sînt așa de mari încît îți dau 10” — dar obiectiv și copiii înțeleg și profesorul știe, că nu merita nota. Intenția e desigur „stimulativă” și poate că și realmente este așa. Dar noi facem o educație în colectiv. Acesta e, de regulă, foarte sensibil la balanța aprecierii

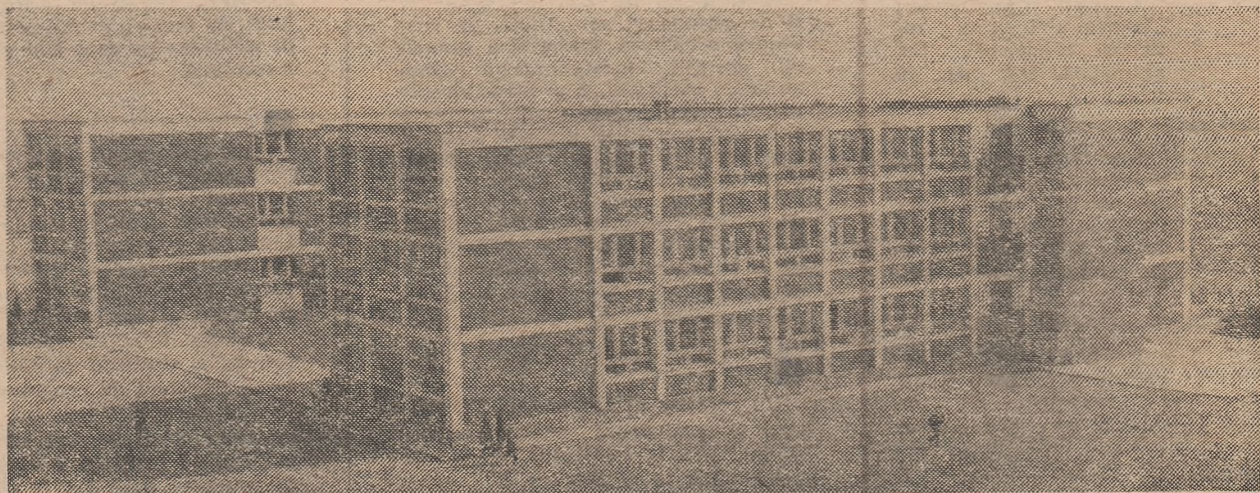
profesorilor. Și de vreme ce scara de notare legală este cea statornicită, o folosire a ei „stimulativă” poate duce la confuzie de valori, la crearea de antipații între colegii de clasă, la „răzvrătiri” împotriva obiectului în sine, la dispariția plăcerii de a învăța tocmai la cei care ar fi putut da cel mai mult.

Cred și de data aceasta că notarea trebuie să fie obiectivă, constantă. Stimularea să se facă prin alte mijloace. Să i se spună, de exemplu, elevului „ai făcut progrese mari, meriți deocamdată 7, dar sînt sigur că mergînd pe acest drum vei ajunge să iei chiar „10”!

Notarea exprimată prin cifre este destinată să estimeze cît mai exact calitatea și cantitatea cunoștințelor. Lucrul acesta, știm cu toții, nu e ușor de făcut, dar tot atît de bine știm că elevii înșiși ajung foarte de

timpuriu să estimeze și ei destul de exact, surprinzător de exact, cît merită propriul lor răspuns și al altora. De aceea, avem un motiv în plus, să ne străduim cu strășnicie să respectăm sistemul de notare, să-i dăm valoarea obiectivă pe care trebuie să o aibă și, mai ales pe cea educativă adiacentă. Copiii să știe că rezultatele muncii lor sînt apreciate cu spirit de dreptate, și să-i antrenăm să și-l exercite pe al lor propriu, dîndu-le dreptul să aprecieze și ei înșiși răspunsurile, și dacă socotim că greșesc, să le aducem argumente pentru a-i orienta și în această direcție pe drumul francheții, al onestității, al recunoașterii cu simpatie a meritelor altora, al reprobării drepte a leneviei, superficialității, dorinței de a obține mai mult decît i se cuvine.

NADIA NICOLESCU

Școală nouă (24 săli de clasă, 4 laboratoare) în cartierul „Oprîșan” din Turda

ION DUMITRESCU:

„Metafora mării
în poezia lui
Eminescu“

Editura „Minerva“ 1972

Cu largi și moderne disponibilități de investigație științifică, studiul lui Ion Dumitrescu constituie, neîndoios, un document prețios pe genericul exegezei eminesciene, el fiind numai o parte a unei cercetări exhaustive asupra tipologiei metaforei lui Eminescu.

Aplecându-se cu precădere asupra operei înseși, în tot ce are ea mai

individual și definitoriu, asupra cîmpului imagistic, sub raport filologic, stilistic și filozofic, prin folosirea unui solid aparat critic, prin sobrietatea și austeritatea interpretărilor, nu lipsite de fantezie, prin finețea și caracterul pertinent al judecăților emise, autorul este ferit de riscurile impresionismului și ale dogmatismului superficial.

Adevărata „vivisecție“ care se face în prima parte a lucrării, privind funcțiile alegorice ale simbolurilor din natură, întilnite în multe poezii, nu rămîne numai la stadiul unei analize dichotomice, ci investigația angajată în acest sens poartă la o sinteză a simbolurilor, tinzînd să sugereze toate ipotezele încercate de poet în jurul aceluiași gînd. Alternarea aceasta de sensuri convergente și divergente este, se pare, dictată nu numai de necesități metodologice, ci și de structura poeziilor, pentru că Eminescu este, în primul rînd, un poet al marilor teme.

Implicațiile și multiplele semnificații ale metaforei mării sînt examinate pe întinderea a șapte capitole, formînd, evident, miezul cercetării. Pe de o parte marea apare

ca o „scenă alegorică a istoriei“, ca „metaforă a zbaterii zadarnice“ în poeme ca *Împărat și proletar* sau *Memento mori*, ca „metaforă a vieții“ în poezia *Dintre sute de cataracte*, ca „metaforă a vieții deznădăjduite“ în *De cîte ori, iubito...*, sau ca metaforă a spațiilor morții în poeziile *Din noaptea* și *Cînd însuși glasul*, ca „metaforă a eternității și a infinitului“ în *S-a stins viața* și *Scrisoarea I*, ca „metaforă a voinței metafizice“ în sonetul *Oricîte stele*; pe de altă parte este revelată complexitatea sensurilor metaforice, încoronarea lor sintetică din *Luceafărul*.

Cartea lui Ion Dumitrescu se recomandă atît specialiștilor cit și unor cititori mai puțin autorizați, în ciuda spiritului doct în care este redactată, spirit cerut și de titanismul structural al operei lui Eminescu. Ea mai are darul să demonstreze, fără ostentație, că opera eminesciană este în măsură să furnizeze unui ochi avizat și dăruit muncii de cercetare noi fațete și sensuri dintre cele mai surprinzătoare.

NICOLAE VERDEȚU

Rose Vincent:

„Cunoașterea
copilului“

E.D.P., 1972

Sprînjindu-se pe teste fotografice, anchete sociologice și pe teorii psihologice moderne, și ținînd cont de impedimentele evoluției dezbaterilor psiho-pedagogice, Rose Vincent

analizează influențele ce acționează direct sau indirect asupra formării personalității copilului. Cartea nu discută cu rigurozitate științifică probleme privind cunoașterea copilului, dar nu este nici un manual obișnuit pentru educatori — părinți și profesori. Ea oscilează între apetența neobosită pentru motivații serioase și modulații digresive în prospectarea, mai ales sociologică, a universului infantil.

„Cunoașterea copilului“ are patru părți: *Creșterea în cadrul familiei*, *Constelația familială*, *Atmosfera familială și Societatea*. Rose Vincent are în vedere cîteva idei: rolul afectivității părinților, necesitatea informării sexuale în perioada pre-adolescentă și educarea sentimentelor în perioada adolescenței, suprimarea completă a constringerii (ca o „pură utopie“), rolul excepțional al mediului social în educație și

menirea actuală a celor trei factori educativi: familia (devenită un mediu de securitate), școala (instrument de integrare socială) și mass-media (răspînditoare a cunoștințelor și valorilor morale).

Autoarea și, desigur, cititorii ajung la concluzia că viitorii părinți, pentru a nu deveni „educatori întimplători“, înainte de a părăsi școala la 16 ani, e necesar să-și însușească cîteva noțiuni de psihologie și pedagogie. Uneori se creionează, pe baza unor teorii combătute științific de critica de specialitate, concluzii neclare sau chiar greșite (existența conflictului oedipian, determinismul exclusiv al climatului familial).

Cartea, însă, datorită unui stil volubil, colorat, se citește cu plăcere, constituînd un util material orientativ.

A. ILICA

Cărți
noi
în
librării

D. Mazilu: „Echitate și justiție“, Ed. științifică, 290 pg., 7,75 lei.

Eugen Lovinescu: „Istoria civilizației române moderne“, Ed. științifică, 518 pg., 16 lei.

Ion Holban, Ana Gugioman: „Puncte de sprijin în cunoașterea individualității elevilor“, Ed. didactică și pedagogică, 176 pg., 4,25 lei.

Voicu Lăscu: „Cercetări asupra opțiunii profesionale“, Ed. didactică și pedagogică, 140 pg., 3,45 lei.

David Popescu: „Valoarea educativă a studiilor clasice“, Ed. didactică și pedagogică, 114 pg., 3,55 lei.

Șantier pedagogic

Indrumări în munca școlii cu părinții elevilor de clasa I este titlul lucrării în pregătire pentru Editura didactică și pedagogică, de colectivul sectorului „Educația permanentă“ (dr. L. Topa, I. Verdeș, AL. Darie, E. Romocea, Ecaterina Springer) de la Institutul de științe pedagogice. Lucrarea realizată pe baza investigațiilor de teren în școli și în familii, în colaborare cu învățători și profesori din București și din județele Ilfov, Cluj, Craiova, Galați.

Studiile au un caracter aplicativ și de stringență actualitate. Se realizează o călăuză modernă a muncii cu părinții, îndrumînd nu numai acțiunea metodică, ci și investigațiile necesare din partea școlii, pentru a cunoaște condițiile noi ale familiei urbane și rurale. Teme principale: cunoașterea mediului familial concret (sanitar, înzestrare culturală, domestică, relații în familie, cultura pedagogică a părinților), programul de zi al elevului, noul statut și rol al copilului-elev, pregătirea copilului pentru școală.

Un colectiv al sectorului „Obiectivele și conducerea acțiunii educaționale“ de la Institutul de științe pedagogice, în colaborare cu Inspectoratul școlar al județului Bacău, elaborează lucrarea: *Educatorul comunist la lecție*. Autorii (Emilian

Dimitriu, Mihai Bogdan, Maria Viorel, Mircea Răducanu și Ion Vlad) au investigat, prin procedee de anchetă și observare, un lot de aproape 2000 de elevi și profesori, folosind în stocarea și prelucrarea datelor, pentru prima oară în cercetarea pedagogică românească, calculatorul electronic. Lucrarea va prezenta un tablou global și analitic al comportamentelor profesorului la lecție, modele optime de relații educaționale și un profil prospectiv al educatorului comunist. Ea oferă cadrelor didactice și instrumentele de cercetare, facilitîndu-le însușirea stilului de muncă experimentalist față de acțiunea pe care sînt chemate să o conducă.

Dinu Constantin și Rhea-Sylvia Bărbuleanu au pregătit pentru E.D.P. volumul: *Formarea noțiunilor de istorie universală în școala generală*. Lucrarea este rezultatul unei cercetări experimentale, desfășurate de-a lungul a mai multor ani în școli din București și din provincie.

Cadrelor didactice vor găsi în cuprinsul ei sistemul de noțiuni de istorie, prevăzut de programa școlară, și dialectica însușirii lui creatoare de către elevi. Se dau exemple de lecții și se prezintă o variată gamă de procedee care duc la dezvoltarea gîndirii științifice a elevilor, asigurînd realizarea caracterului formativ al predării istoriei.

Cum vorbim

Cum scriem

Pronumele
care

Lingviștii au remarcat în repetate rînduri existența unor tendințe privind folosirea pronumelui CARE în aspectul mai puțin îngrijit al limbii de astăzi. E vorba, mai întii, de abandonarea formelor flexibile ale acestui pronume, de utilizarea lui cu o formă invariabilă, ca în exemplul: *Omul CARE i-ați dat plugul a plecat*. Pronumele, îndeplinind aici rolul de complement indirect, ar trebui să aibă forma de dativ: *căruia*. Întrebuintarea invariabilă a lui care poate crea un echivoc într-o construcție cu predicatul redat prin verb la persoana a III-a. Refăcînd fraza de mai sus în: *Omul CARE i-ați dat plugul a plecat* (în loc de: *Omul căruia...*), observăm că pronumele poate fi interpretat ca subiect, dar și ca obiect indirect al propoziției atributive în cazul că forma care e considerată echivalentă ca sens a lui căruia.

Uneori, cînd înlocuiește nume de persoane, care e folosit la cazurile oblice cu articolul lui (cu forma lu) proclitic, după modelul numelor de genul personal, ca în exemplul: *Băiatul LU care i-am dat cartea...*

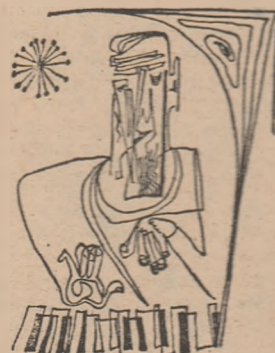
Un echivoc creează și folosirea lui care fără prepoziția pe la acuzativul obiect direct. În fraza: *Studentul CARE l-a chemat s-a întors* (în loc de: *Studentul PE CARE l-a chemat...*), apare o identitate de persoană privind acțiunile celor două verbe, deși în conștiința vorbitorului ele sînt diferite. Numai prezența prepoziției pe poate evita confuzia.

Folosit invariabil, care își pierde funcția sintactică, îndeplinind doar rolul de conjuncție subordonatoare. Valoarea lui sintactică este exprimată printr-un pronume personal care amplifică propoziția: *Copilul CARE i-am dat eu LUI o minge...* Se observă din acest exemplu că funcția sintactică de obiect indirect pe care o are care în construcția literară (*Copilul CĂRUIA i-am dat...*) este preluată de pronumele personal lui (cu același regim gramatical al lui căruia).

Nu numai formele flexionare sintetice sînt părăsite, ci și construcțiile cu prepoziție, funcția de complement revenind unui pronume personal precedat de aceeași prepoziție care se evită la care. Astfel, se aud deseori fraze ca: *Băiatul CARE m-am întilnit eu CU EL mi-a spus...* (în loc de: *Băiatul CU CARE m-am întilnit mi-a spus*); *Omul CARE m-am rugat eu DE EL...* (în loc de: *Omul DE CARE m-am rugat*). Chiar și în construcțiile cu care ca subiect, apare pronumele personal reluînd funcția relativului: *Copilul CARE se juca EL în grădina avea o minge*.

Aceste observații dovedesc că limba vorbită tinde să folosească pronumele care exclusiv ca element de relație, renunțînd deci la funcția lui sintactică, aceasta fiind preluată de un pronume personal.

Conf. dr. GRIGORE BRÂNCUȘ

Un succes al dramaturgiei originale:

„CASA CARE A FUGIT PE UȘĂ“

Pe scena teatrului Giulești, într-o distribuție strălucită, alcătuită din Marga Anghelescu, Ileana Cernat, Corneliu Dumitraș, Peter Paulhofer, Iulian Necșulescu, Ion Vilcu, piesa „Casa care a fugit pe ușă“ de Petru Vintilă, constituie un frumos succes al dramaturgiei originale și al mișcării teatrale contemporane. Pusă în scenă de Dinu Cernescu, piesa afirmă, nu numai un nou dramaturg cunoscut pînă acum ca prozator, poet și gazetar, dar ea vine să confirme încă o dată ideea că între factorii educativi și estetici ai unei lucrări literare există o legătură profundă și convingătoare.

Ecou al evenimentelor din februarie 1933 în cadrul unei modeste fa-

mili de profesor, dintr-un oraș de provincie, piesa evocă într-un subiect dramatic de mare intensitate, drumul citorva destine umane care-și caută fericirea.

Dinu Cernescu a reușit să monteze un spectacol de o mare forță sugestivă, punctînd reținut atît momentele de comedie amară cît și cele de dramă profund omenească.

Iată un spectacol de o înaltă ținută artistică și de un profund mesaj etic pe care tineretul studios trebuie să-l vizioneze pentru virtuțile sale educative remarcabile, ca și pentru valențele artistice ale spectacolului.

CONSTANTIN BIVOLARU

FILM

„Lupul mărilor“ și „Răzbunarea“

Coproducția realizată de studioul București cu Tele-München pentru un serial de televiziune după „Lup Larsen“ de Jack London rulează acum pe ecranele cinematografele noastre sub forma unui film în două părți („Lupul mărilor“ și „Răzbunarea“) în prelucrarea regizorală a lui Alecu Croitoru și Sergiu Nicolaescu. Dintr-un material stufos, regizorii români au avut ulterior de săvîrșit nu numai o simplă traducere, ci și o remontare a secvențelor, adaptarea dialogurilor și dublarea vocii actorilor, sarcini de care s-au achitat, în general, cu probitate profesională, reușind, într-o tonalitate ușor romantică, să redea pe peliculă un compe-raj din cunoscutele aventuri marinărești ale lui Jack London.

Han, liceanul bolnav de nostalgia depărtărilor, pornește într-un lung periplu pe vasul fantomatic dominat de un căpitan straniu, pentru ca la sfîrșitul călătoriei să devină un bărbat adevărat. Pe măsură ce eroul se maturizează, șirul peripețiilor se transformă într-o continuă aventură. Regizorii, preocupați de o redare coerentă a întâmplărilor într-o progresie cît de cît dramatică, nu insistă pe o caracterizare complexă a personajelor, ci prezintă două tipuri umane în opoziție: crudul căpitan Larsen și gentlemanul, Han. Peisaje de o valoare universală (acțiunea nu se simte că a fost filmată în România) au fost „surprinsă“ de opera-

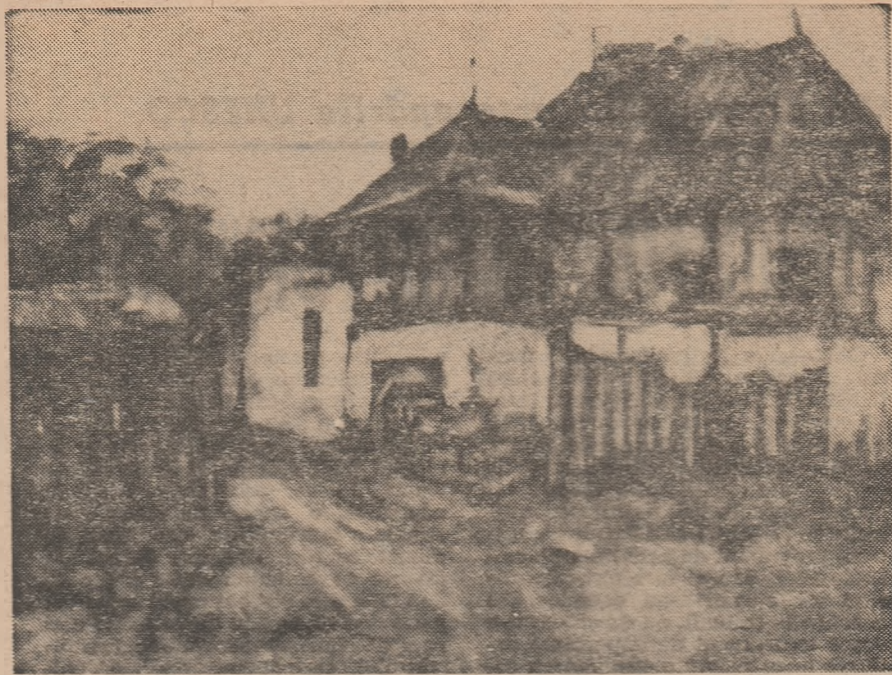
torul André Zarra, iar o scenografie adecvată a creat Aureliu Ionescu.

Din păcate filmul a rămas mult prea lung (cred că ar fi fost suficient o oră și jumătate de proiecție și nu trei), iar povestea trenează datorită unor scene, utile probabil într-un serial, dar nu și în film. De fapt, se simte permanent o distonanță între filmul de televiziune și filmul pentru ecranul normal. Regizorii au păstrat un dialog abundent de tip teatral, ușor grandilocvent, dialog spus pe un ton retoric de personaje aflate în prim-plan timp de multe minute; astfel ritmul acțiunii devine lent, iar aventura este expusă și nu trăită. Probabil că această impresie de insuficientă trăire, de detașare față de acțiune — deci de reducere a emoției — se datorează și unui dublaj făcut cam în pripă (doar Emanoil Petruș se simte că e în rol).

Dincolo de aceste defecțiuni, filmul este o realizare meritorie într-un gen dificil, realizare la care și-a adus o valoroasă contribuție echipa de cineaști români.

Am ieșit de la proiecția acestui film destinat tineretului cu o încredere sporită în profesionalismul și capacitatea creatoare a cineaștilor noștri, dar și cu regretul de a nu fi văzut încă o producție exclusiv românească; poate chiar „Toate pinzele sus“?

EMIL CILANU

PETRAȘCU

Casă din Cimpulung

TVS integrată

LACURILE

Emisiunea va fi transmisă în ziua de 19 decembrie începînd de la ora 9,05 și în reluare joi 21 decembrie ora 16,00.

Prin realizarea acestei telelecții, ne propunem ca elevii să-și formeze următoarele componente:

— să precizeze factorii fizici geografici care influențează înfățișarea și existența cuvei lacustre;

— să poată preciza principalele tipuri genetice de lacuri, explicînd geneza fiecărui tip;

— să poată face clasificarea lacurilor și după altitudini;

— să numească și să amplaseze pe hartă exemple de lacuri din fiecare tip, insistînd mai ales asupra lacurilor de retenție;

— să precizeze importanța economică a lacurilor și măsurile privind intensificarea valorificării lor (proiecte de hidrocentrale pe râurile interioare și pe Dunăre, irigații, piscicultură).

Propunem un model de desfășurare a lecției:

Înainte de emisiune. Se vor recapitula cunoștințele privind rețeaua hidrografică a țării, consultîndu-se câteva grupe de lucru cărora li se vor indica probleme de tipul următor: să amplaseze pe modelul mut al riului indicat (Olt, Mureș, Siret, Jiu etc.) formele de relief pe care le străbate și principalii afluenți. După câteva minute de lucru se poate cere unui elev din fiecare grupă să proiecteze prin epidiascop lucrarea personală, cla-

sa fiind antrenată la corectarea ei.

În continuare, profesorul dirijează activitatea elevilor pentru înțelegerea proceselor de formare a lacurilor de luncă, a lacurilor de retenție. Elevii vor depista pe hartă (după cursul meandrat) riurile care în anotimpurile ploioase își părăsesc albiile inundînd suprafețe întinse.

În timpul emisiunii principala activitate a elevilor va fi observația proprie, atentă și concentrată.

După emisiune se vor elucida problemele neînțelese și se vor sublinia principalele tipuri de lacuri după geneză, cerîndu-se elevilor să facă și o clasificare a lacurilor după altitudine.

Elevii vor fi solicitați să amplaseze, pe modelele mute și pe hartă murală, principalele lacuri din fiecare categorie. Pe un exemplar separat elevii vor fi îndrumați să delimiteze zone importante din punctul de vedere al valorificării economice și turistice a lacurilor din țară. Profesorul poate proiecta câteva diapozitive sau fotografii color cu imagini pitorești de lacuri, solicitînd elevilor să le comenteze.

Se recomandă ca în întreaga telelecție profesorul să coordoneze participarea masivă a elevilor, în așa fel încît obiectivele propuse să fie realizate integral.

VIRGINIA CRETU
VICTORIA OPRESCU

Cîte ore stă un elev în fața televizorului și, mai ales, ce îl determină să o facă? Pentru a ne formula câteva păreri, ne-am adresat unor elevi de la Școala generală nr. 150. Întrebările noastre erau: Ora de programare a emisiunilor școlare este în concordanță cu programul de activitate? Dar emisiunile pentru tineret cu un caracter mai general? Cînd anume le-ar dori programate în cazul în care ele nu satisfac pe deplin, ca orar? Ce lecții, în afara orelor programate prin TVS, i-ar interesa? Emisiunile de televiziune, în afara telelecțiilor, îi ajută în pregătirea școlară? Care sînt emisiunile preferate? Există vreo diferență în modul de predare în cadrul telelecțiilor față de predarea obișnuită din clasă?

La chestionar ne-au răspuns 58 de elevi ai claselor a VIII-a. La prima întrebare, toți subiecții consideră că emisiunile TVSI nu ridică probleme în ceea ce privește organizarea timpului. În schimb, celelalte emisiuni școlare, ajutătoare, sînt în neconcordanță cu programul lor. 58 de subiecți spun nu, invocînd motive variate: fie că aceste emi-

TELEVIZIUNEA ȘI ELEVII

siuni se suprapun cu orele de clasă, fie că sînt programate în orele în care își fac ei pregătirea lecțiilor. Aici se cuvine să precizăm că acei elevi care au cursuri după-amiază sînt nemulțumiți de emisiunile de dimineață și invers.

Elevii urmăresc și emisiunile pentru tineret. Toți subiecții declară că petrec între 2—5 ore la televizor. Aceasta nu se întîmplă zilnic. 35 dintre ei o fac zilnic, ceilalți numai ocazional.

Emisiunile agreate: serialele pentru tineret, transmisiunile sportive, emisiunea de duminică „360“, tele-enciclopedia. Ca număr propriu-zis, toți cei 58 de elevi urmăresc tele-enciclopedia. Restul emisiunilor sînt urmărite de un număr de 20—30 de elevi.

Subiecții ar dori ore potrivite de emisiune, dar nu știu exact care anume ar fi acele ore. Răspunsul vag,

„să nu se suprapună peste programul obligatoriu“, nu este, desigur, semnificativ. Un lucru e, totuși, clar: că emisiunile TVSI răspund cel mai exact cerințelor.

La întrebarea a doua, subiecții răspund, fără excepție, că emisiunile ce i-ar interesa ar fi acelea cu caracter științific — chimie, fizică, îndeosebi. Și aceasta pentru că le sînt necesare pentru examenele de admitere.

La întrebarea a treia, răspunsurile decurg oarecum logic din răspunsurile anterioare. Fie din motive de neconcordanță, fie pe motiv că unele emisiuni nu se referă direct la materiile necesare examenelor de admitere, subiecții declară că emisiunile nu le sînt de prea mare ajutor.

În ceea ce privește metoda de predare, elevii consideră că „la

clasă“ e mai pregnantă atmosfera școlară propriu-zisă. Motivele invocate nu sînt convingătoare: 30 dintre ei consideră că e inefficientă o expunere la care elevul asistă, fără a fi și el solicitat cu răspunsul la diferite întrebări. 28 de subiecți cred că „se vorbește prea repede“. Aceasta ne îndreptățește să credem că, deocamdată, elevii nu sînt, de fapt, obișnuiți pe deplin cu tehnicile moderne de predare sau de folosire a diferitelor mijloace tehnice noi.

Impresia generală care se degajează este că elevii privesc televiziunea ca pe un divertisment. Toate răspunsurile sînt generoase cînd e vorba să arate ce le place și ce ar vrea să „vadă“: sport, telecinematoteca, seriale etc. În schimb, referito la ceea ce cu adevărat i-ar interesa pentru pregătirea școlară imediată și de perspectivă, domnește oarecare confuzie. Înseamnă că televizorul nu a pătruns, totuși, ca un instrument util de lucru, la îndemîna fiecăruia și, totodată, de neînlocuit.

VIOREL ȘTIRBU

EDUCAȚIA TINEREI GENERAȚII

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) și-a ținut la Paris, între 17 octombrie și 21 noiembrie 1972, cea de-a 17-a Conferință generală, la care delegațiile guvernamentale participante au discutat și adoptat planul Organizației pe termen mijlociu (1973—1978) și, în cadrul acestuia, programul de activitate pe anii 1973—1974. Mulți vorbitori, sintetizând ideile care s-au desprins din concluziile sesiunii, au caracterizat-o drept un moment de importanță cotitură în ce privește dezvoltarea colaborării internaționale. În adevăr, UNESCO este prima dintre organizațiile Națiunilor Unite care s-a apropiat de realizarea principiului universalității, totalizând în momentul de față 131 de state membre și asociate. La sesiunea din acest an a Conferinței generale a participat pentru prima dată Republica Populară Chineză și, cu aceeași ocazie, au fost primite, ca noi membre, Republica Democrată Germană și Republica Democrată Bangladesh. Spiritul comprehensiv al lucrărilor l-a marcat și adoptarea — în unanimitate — a unei rezoluții privind promovarea colaborării în Europa, prezentată de delegația română.

Acțiunile cele mai importante în cadrul programului european UNESCO vor fi, în cei doi ani următori, începerea activității Centrului pentru învățământ superior de la București și cea de-a doua conferință a ministrilor educației. Menționăm, de asemenea, adoptarea unei rezoluții susținute de numeroase state socialiste și în curs de dezvoltare privind contribuția UNESCO la pace și la lupta împotriva colonialismului și neocolonialismului, a politicii rasiale și de apartheid. În contextul deciziilor luate, popoarele care luptă pentru eliberare în Africa, capătă pentru prima oară dreptul de a fi consultate de către UNESCO și de a fi reprezentate la discutarea problemelor relative la țările respective.

Am lăsat intenționat pentru tratare separată problemele educative, care constituie, în mod firesc, domeniul fundamental al activității UNESCO (însumează aproape 40% din fondurile organizației) și care, în cadrul Conferinței generale, a mobilizat cele mai multe forțe, a generat cele mai multe discuții și hotărâri. Acest lucru este firesc dacă ne gândim că în conștiința umanității se impune din ce în ce mai mult adevărul că educația, formarea culturală și științifică a persoanei umane este concomitent o obligație a societății și a individului, un drept inalienabil al acestuia și modalitatea fundamentală prin care el se poate realiza, poate deveni membru activ, creator, al colectivității sociale. Pe de altă parte, colaborarea internațională este astăzi mai mult ca oricând o condiție fundamentală a progresului sistemului național de învățământ: dacă acesta este o expresie specifică a unor condiții locale de dezvoltare, legate atât de tradiții, cât și de valorile proprii materiale și spirituale și de finalitatea stabilită prin politica școlară, cunoașterea experienței altor țări și compararea soluțiilor adoptate permit, mai ales în epoca noastră, accelerarea rezolvării numeroaselor probleme puse de modernizarea învățământului. Numeroase țări în curs de dezvoltare, care și-au căpătat de curând independența, văd în solidaritatea internațională și în sprijinul material și intelectual pe care sînt îndreptățite să-l obțină, nu un transfer al unor modele educative valabile în alte părți, ci chemarea la viață nouă a potențelor naționale, exprimînd o spiritualitate și

o intenționalitate proprie, în vederea găsirii soluțiilor celor mai adecvate, mai conforme cerințelor locale.

Acest complex de solicitări se reflectă în mod corespunzător în activitatea UNESCO de la care se așteaptă, în ce privește problemele educative, o capacitate sporită de adaptare la condițiile particulare ale diferitelor țări. Unitatea în această diversitate de acțiuni este asigurată de ideile care străbat programele organizației și care le dă actualitate și perspectivă: democratizarea învățământului, permanentizarea acțiunii educative, spiritul novator în organizarea, structurile, metodele, conținutul și chiar baza materială a învățământului. Unitatea preocupărilor UNESCO în domeniul educativ este cu atât mai evidentă, cu cât ideile directoare ca cele menționate mai sus trebuie considerate nu izolat, ci într-o strînsă intercondiționare. Democratizarea învățământului, de pildă, presupune realizarea unei echități sociale care să asigure, tuturor membrilor colectivității, tineri și maturi, bărbați și femei, indiferent de situația de clasă, de rasă, naționalitate sau convingeri politice și religioase, egalitatea de acces la instituțiile educative și de utilizare a lor.

Programele UNESCO se orientează spre sugerarea de pașuri legislative mai eficiente, în același timp, spre acțiuni pentru stimularea inovației și a modernizării în programe și metode. Multe țări în curs de dezvoltare au salutat călduros dezvoltarea unor preocupări speciale la UNESCO pentru educația în mediul rural, mai ales sub aspectul promovării unor metode specifice, adaptate situațiilor existente. S-a realizat, de asemenea, un larg consens în ce privește acțiunile de luptă contra analfabetismului care, ca urmare a creșterii populației și a faptului că e tratat adesea formal, fără să se țină seama de scopul în viață al științei de carte prezintă un fenomen de extindere similar celui de la nivelul școlarității normale.

La nivelul secundar al școlii, discuțiile au relevat unele clarificări importante survenite în ultimii ani. Ele se referă în primul rînd la recunoașterea faptului că acest ciclu reprezintă o treaptă în sine, cu obiective formative proprii, că, deci, nu mai poate fi conceput drept un inel intermediar spre școala superioară. În al doilea rînd, intervine din ce în ce mai clar o mutație în ce privește ideea umanistă, care nu mai este văzută numai în relație cu disciplinele tradiționale, sociale și umane, ci este extinsă, în condițiile vieții contemporane, spre științele naturii și cele tehnice, integrate în totalitate idealului formativ al școlii. Numeroase sînt, în această viziune modernă, implicațiile de conținut și cele metodice, ele deplasează accentele de interes și justifică preocupările pentru apropierea pregătirii de activitățile practice. Ele schimbă raportul dintre tipul tradițional de liceu care și completează profilul cu discipline tehnice și cu activități aplicative și școlile de tip profesional și tehnic care, sub forme diferite, își asimilează scopuri formative specifice anterior instituțiilor de nivel secundar, denumite „de cultură generală”.

Delegația română a adus contribuții bine apreciate la discuțiile din ședințele plenare și din comisii. Tara noastră a fost aleasă, de altfel, în consiliul de conducere al Biroului internațional al educației, al cărui membru sîntem de la fundarea lui, în perioada interbelică.

JEAN LIVESCU

Înainte de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, în Rusia existau doar 12 universități. Pe teritoriul celor mai multe dintre republicile unionale de astăzi nu funcționa nici o instituție de învățământ superior. În prezent, în republicile unionale din Uniunea Sovietică funcționează 52 de universități.

In clișeu: Institutul politehnic din orașul Baku.

Comentariu

ROMÂNIA și problemele actuale ale tineretului

După cum se știe, la actuala sesiune a O.N.U., țara noastră a prezentat în Comitetul pentru problemele sociale și umanitare două proiecte de rezoluție privind problemele generației tinere: „Transpunerea în viață a Declarației asupra promovării în rîndurile tineretului a idealului de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare” și „Multiplicarea canalelor de comunicație cu tineretul și organizațiile internaționale ale tineretului”. Prima rezoluție, adoptată în unanimitate în Comitet, accentuează din nou necesitatea de a se lua măsuri concrete pentru încurajarea participării tineretului în toate domeniile de activitate, evidențind valabilitatea principiilor înscrise în Declarația adoptată de către Adunarea Generală a O.N.U. Ea adresează un apel tuturor statelor și organizațiilor internaționale de a lua măsurile necesare pentru a sădi în rîndurile tineretului respectul față de toate popoarele, considerația față de valorile umane și devotament față de idealurile de pace, libertate, progres și cauza drepturilor omului. Cea de-a doua rezoluție, adoptată de asemenea, recomandă secretarului general al O.N.U. să evalueze

programele și proiectele în materie, pentru a permite tineretului să participe mai activ la formularea acestor proiecte și transpunerea lor în viață.

Adoptarea celor două propuneri ale României privind problemele tineretului contemporan sînt o dovadă grăitoare că acestea și-au vădit consistența și oportunitatea, întrunind aprecieri deosebit de favorabile la actuala sesiune și în lume.

Cunoscutele propuneri ale României făcute la O.N.U., privind acțiunile ce trebuie întreprinse pentru a veni în întîmpinarea celor mai nobile aspirații ale tineretului din întreaga lume, sînt o rezultantă firească a politicii partidului nostru față de tineret, reflectată pe plan intern, prin antrenarea tinerei generații la întreaga activitate politică și economică a țării, sporirea rolului cadrelor tinere în toate compartimentele societății.

Astăzi, mai mult decît oricînd, colaborarea între toate țările, înțelegerea între popoarele și rasele de pe glob, au nevoie de sprijinul activ al tinerei generații. De aceea, implicit, crește și rolul O.N.U. în activizarea, antrenarea tinerilor în vederea atingerii acestor deziderate.

Inițiativele țării noastre urmăresc stimularea dialogului între toate organizațiile de tineret, amplificarea contactelor și colaborării între acestea, ca printr-un efort comun, generația tină, care reprezintă viitorul umanității, să se afirme pe deplin ca o forță în lupta pentru prefaceri sociale și însănătoșirea climatului internațional.

Uniunii Tineretului Comunist din România i-a revenit și-i revine un rol de seamă în amplificarea dialogului și contactelor dintre tineretul țărilor lumii. U.T.C. este promotoare a unor inițiative pozitive în mișcarea internațională de tineret, aducîndu-și larg contribuția la activizarea tinerei generații, la instaurarea unui climat de încredere.

Acțiunile organizației de tineret din țara noastră, precum și rezoluțiile României adoptate la prezenta sesiune a O.N.U., reflectă poziția noastră activă pe arena internațională în stimularea angajamentului social-politic al tinerei generații în vederea instaurării în lume a păcii, progresului și dreptății.

C. BUȚURA